

თბილისის აგლომერაციის ატმოსფერული
ჰაერის ხარისხის მართვის 2024-2026
წლების გეგმის
2024 წლის მონიტორინგის ანგარიში

სარჩევი

მოკლე შეჯამება.....	3
შესავალი	5
ზოგადი პროგრესი.....	6
დეტალური პროგრესი 1.1 ამოცანასთან დაკავშირებით	13
დეტალური პროგრესი 1.2 ამოცანასთან დაკავშირებით	15
დეტალური პროგრესი 1.3 ამოცანასთან დაკავშირებით	19
დეტალური პროგრესი 1.4 ამოცანასთან დაკავშირებით	21
გამოწვევები და რეკომენდაციები.....	22
კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში.....	25

მოკლე შეჯამება

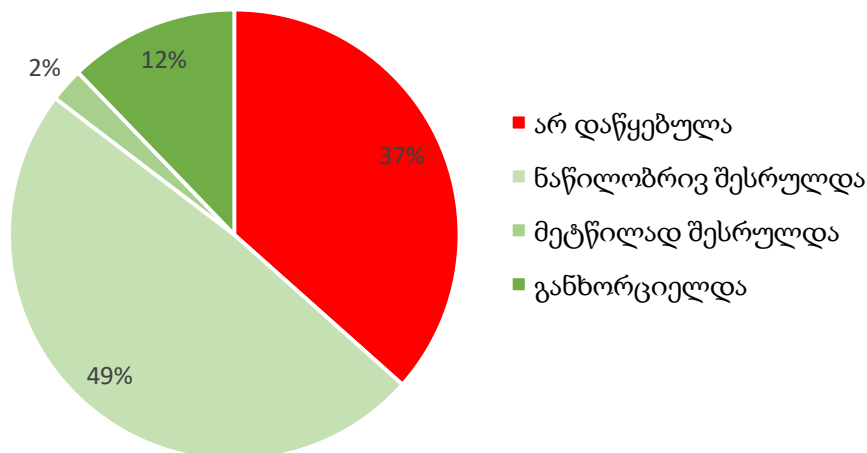
საქართველოს მთავრობის 2024 წლის 17 სექტემბრის N1361 განკარგულებით დამტკიცებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მართვის 2024 - 2026 წლების გეგმა თბილისის აგლომერაციისთვის წარმოადგენს სექტორული მიმართულების პოლიტიკის დოკუმენტს, რომლის მიზანია თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება.

წინამდებარე ანგარიში მოიცავს სამოქმედო გეგმის აქტივობების შესრულების შესახებ შეფასებას 2024 წლის 1 იანვრიდან - 2024 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით. ანგარიშის პროექტი განხილული და შეთანხმებულ იქნა თბილისის აგლომერაციის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშემწყობი სამუშაო ჯგუფის წევრების მიერ.

მონიტორინგის შედეგად მიღებული 2024 წლის მაჩვენებლების ანალიზით ირკვევა, რომ ქ. თბილისში, საბაზისო დონესთან შედარებით მყარი ნაწილაკების კონცენტრაცია შემცირდა, ამასთან უცვლელია მდგომარეობა აზოტის დიოქსიდით დაბინძურების კუთხით, 29 დაკვირვების პუნქტიდან მისი კონცენტრაცია ზღვრულად დასაშვებ ნორმას აღემატება 15 პუნქტზე, რაც საბაზისო დონესთან შედარებით ერთით მეტია. აგრეთვე, დაფიქსირდა ოზონის კონცენტრაციის ერთჯერადი გადაჭარბება მონიტორინგის 1 პუნქტზე, ხოლო სხვა მავნე ნივთიერებების კონცენტრაცია არ აღემატებოდა ნორმას.

გეგმის 1.1 და 1.2 ამოცანების შედეგის ინდიკატორის მაჩვენებლის, თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკებისა და აზოტის ოქსიდების (NOx) მასის გამოსათვლელად საჭიროა ქ. თბილისის აგლომერაციისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გათვალისწინებულია გეგმით 2026 წლის ბოლომდე. 1.3 და 1.4 ამოცანების კუთხით კი, საბაზისო დონესთან შედარებით თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემა უცვლელია, ასევე არ დაფიქსირებულა მნიშვნელოვანი პროგრესი ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების მხრივ.

გეგმის აქტივობების განხორციელების დონე 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა სამოქმედო გეგმის აქტივობათა 12% (5 აქტივობა), მეტწილად შესრულდა აქტივობების 2% (1 აქტივობა), ხოლო ნაწილობრივ - 49% (20 აქტივობა). არ დაწყებულა 15 აქტივობის განხორციელება. საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების პროგრესმა შეადგინა 22,65%. ამოცანების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების მიხედვით პროგრესი შეინიშნება 1.2 ამოცანაში, რომლის აქტივობები 31%-ითაა შესრულებული.

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებულ მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აღსანიშნავია ქ. თბილისში განხორციელდა 162 სამრეწველო ობიექტის ინსპექტირება, გამოვლინდა ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 307 ფაქტი. გამწვანდა 15.14 ჰა ფართობის ტერიტორია, მოეწყო 70 ათასი მ² ტროტუარი და ველობილიკები 4.3 კილომეტრის სიგრძეზე. ასევე, რეგულარულად ხდებოდა ქ. თბილისის სველი წესით დასუფთავება, რისთვისაც შეძენილ იქნა 8 ერთეული ე.წ. „სვიპერი“.

რუსთავი-თბილისის მარშრუტს დაემატა 20 ახალი ავტობუსი. საანგარიშო წლიდან ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვის გზებზე კონტროლს დამატებით 2 ეკიპაჟი ახორციელებს. ავტობუსების სავალი ზოლები მოეწყო დედაქალაქის დამატებით 5 ქუჩაზე, ხოლო 31 ქუჩაზე დაინერგა ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემა. დამონტაჟდა დამატებით ელექტრომობილების 33 დამტენი. შემუშავდა და პრაქტიკაში დაინერგა განსახორციელებელი არქიტექტურული პროექტების ტრანსპორტზე ზემოქმედების შეფასების მეთოდოლოგია. დაიწყო დონორული მხარდაჭერის 2 პროექტი, რომელთა მიზანია ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება.

აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემსაღწერებლად, მნიშვნელოვანი გამოწვევაა მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების ზრდის მაღალი ტემპი, რის საპასუხოდ აუცილებელია სუფთა ავტომობილების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მხარდაჭერის გაძლიერება. სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შესამცირებლად, აუცილებელია რეგულაციების გამკაცრება და უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება. ჰაერის ხარისხის შეფასებისა სისტემის გაუმჯობესებისა და საზოგადოების გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების კუთხით გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების განსახორციელებლად საჭიროა 2025-2026 წლებში ფინანსური და ადამიანური რესურსების მობილიზება. ასევე, საჭიროა სამოქმედო გეგმის განხორციელების მონიტორინგის პროცესში პასუხისმგებელი უწყებების მხრიდან უფრო მეტი ჩართულობა.

შესავალი

საქართველოს მთავრობის 2024 წლის 17 სექტემბრის N1361 განკარგულებით დამტკიცებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მართვის 2024 - 2026 წლების გეგმა თბილისის აგლომერაციისთვის წარმოადგენს სექტორული მიმართულების პოლიტიკის დოკუმენტს. გეგმა მიზნად ისახავს თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირებას და ძირითადი დამბინძურებლების დონეების ნორმის ფარგლებში შენარჩუნებას, რაც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და გარემოზე. „ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგისა და მართვის ზონებისა და აგლომერაციების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 30 აგვისტოს №2-1293 ბრძანების მიხედვით, ქ. თბილისის აგლომერაცია მოიცავს თვითმმართველ ქალაქს - თბილისის მუნიციპალიტეტს. გეგმის მიზნების შესაბამისად სამოქმედო გეგმა აერთიანებს ოთხ ამოცანას. ესენია:

- ამოცანა 1.1 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება
- ამოცანა 1.2 - თბილისის აგლომერაციაში აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირება
- ამოცანა 1.3 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება
- ამოცანა 1.4 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

წინამდებარე მონიტორინგის ანგარიში მოიცავს სამოქმედო გეგმის ამოცანებისა და აქტივობების შესრულების შესახებ დეტალურ ინფორმაციას 2024 წლის 1 იანვრიდან - 2024 წლის 31 დეკემბრამდე პერიოდში.

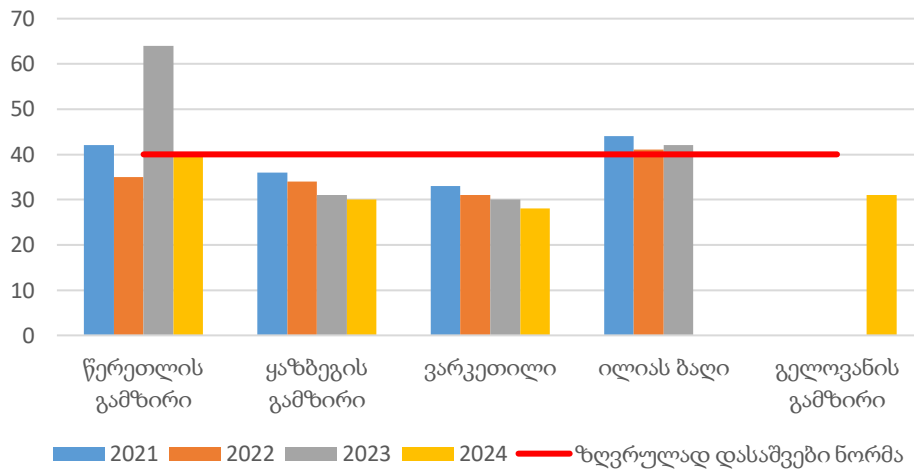
მონიტორინგის ანგარიში შემუშავდა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტის ატმოსფერული ჰაერის სამმართველოს კოორდინირებით პასუხისმგებელი უწყებებისგან მიღებული სტატუს ანგარიშების საფუძველზე. ანგარიში შესაბამისობაშია „პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის N629 დადგენილებით განსაზღვრულ წლიური ანგარიშის შემუშავების მეთოდოლოგიასთან.

ანგარიშის პროექტი განხილული და შეთანხმებულ იქნა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2022 წლის 31 ოქტომბრის N2-812 ბრძანების საფუძველზე შექმნილი თბილისის აგლომერაციის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშემწყობი სამუშაო ჯგუფის წევრების მიერ.

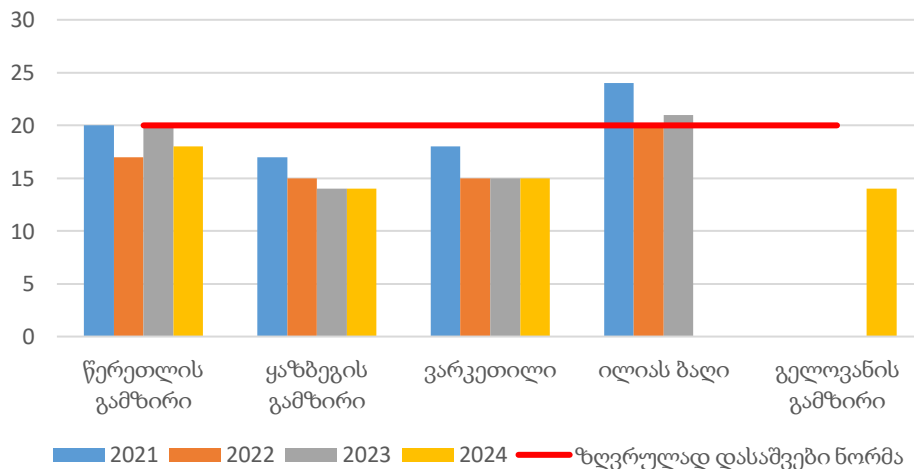
ზოგადი პროგრესი

როგორც უკვე აღინიშნა სამოქმედო გეგმა მიზნად ისახავს თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებას, რაც გულისხმობს ყველა ძირითადი მავნე ნივთიერების, განსაკუთრებით კი აზოტის დიოქსიდისა და უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების (PM₁₀, PM_{2.5}) კონცენტრაციის შემცირებას. მონიტორინგის შედეგად მიღებული 2024 წლის მაჩვენებლების ანალიზით ირკვევა, რომ ქ. თბილისში, საბაზისო დონესთან შედარებით მყარი ნაწილაკების კონცენტრაცია შემცირდა, ამასთან უცვლელია მდგომარეობა აზოტის დიოქსიდით დაბინძურების კუთხით და საბაზისო დონესთან შედარებით მისი საშუალო წლიური კონცენტრაცია დამატებით ერთ დაკვირვების პუნქტზე აჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმას.

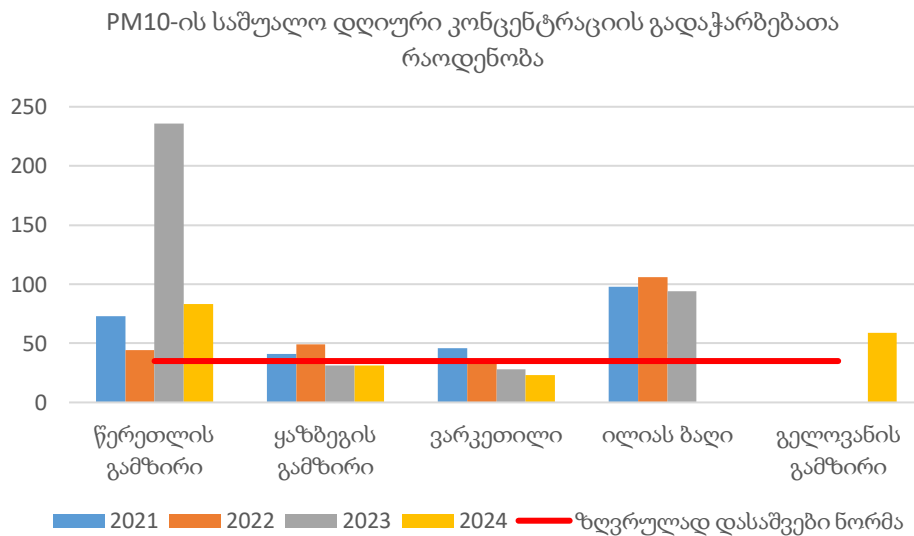
PM₁₀-ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია

PM_{2.5}-ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია

მცირესი მყარი ნაწილაკების საშუალო წლიური კონცენტრაციები შემცირდა, კერძოდ PM₁₀-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ იკლო აკაკი წერეთლის გამზირის, ყაზბეგის გამზირისა და ვარკეთილის სადგურებზე, ხოლო PM_{2.5}-ის კონცენტრაციამ იკლო აკაკი წერეთლის გამზირზე, ხოლო სხვა სადგურებზე კონცენტრაცია უცვლელია და არ აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას (20 მკგ/მ³). 2023 წელთან შედარებით მყარი ნაწილაკების კონცენტრაციის ყველაზე დიდი კლება აღინიშნა აკაკი წერეთლის გამზირზე, რაც განპირობებულია 2024 წლის I კვარტალში ადგილზე საგზაო რეაბილიტაციის პროექტის დასრულებით. აგრეთვე, აღსანიშნავია, რომ დავით აღმაშენებლის გამზ. 73ა, „ილიას ბაღი“-ის სადგურზე ტექნიკური ხარვეზის გამო შეზღუდულია მონაცემებთან წვდომა და ანგარიშში შესაბამისი მონაცემები არ არის მოცემული.

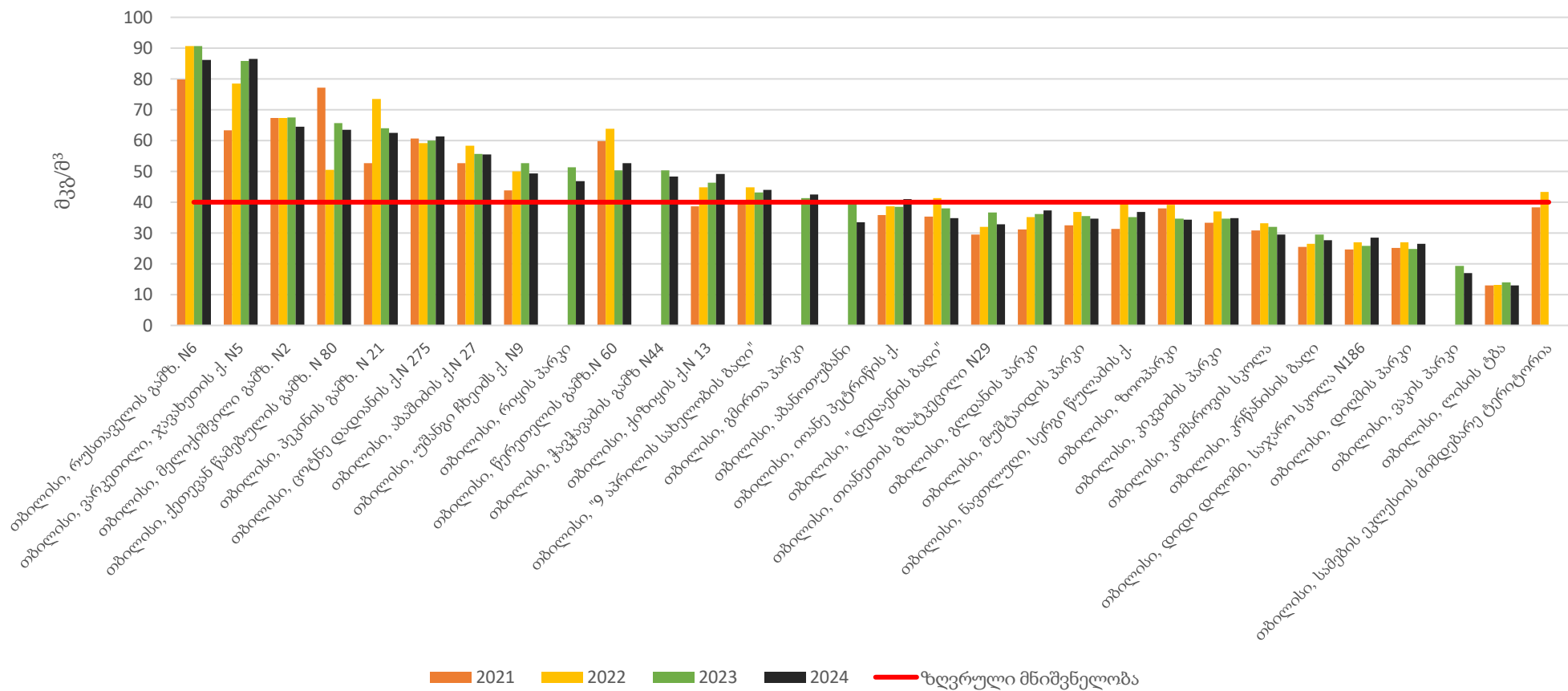

ზღვრულად დასაშვებ ნორმას (35 დღე) აღემატება PM₁₀-ის დღიური კონცენტრაციის გადაჭარბების შემთხვევები აკაკი წერეთლისა და მარშალ გელოვანის გამზირებზე, სადაც 2024 წელს 83 და 59 დღის განმავლობაში დაფიქსირდა 50 მკგ/მ³-ზე მაღალი კონცენტრაცია. წერეთლის გამზირზე 2023 წელთან შედარებით (236 გადაჭარბება) ეს მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებულია. ამასთან, 83-დან 53 გადაჭარბების შემთხვევა განპირობებული იყო სინოპტიკური პროცესებით (საქართველოს ტერიტორიაზე უდაბნოს მტვრის ნაწილაკების შემცველი ჰაერის მასების გავრცელებით), ხოლო ანთროპოგენული ფაქტორებით გამოწვეული 30 გადაჭარბებიდან 19 გადაჭარბება დაფიქსირდა 2024 წლის I კვარტალში, როდესაც გამზირზე მიმდინარეობდა საგზაო სარეაბილიტაციო სამუშაოები. მარშალ გელოვანის გამზირზე კი 59 გადაჭარბებიდან ტრანსსასაზღვრო დაბინძურების ეპიზოდში დაფიქსირდა 43 გადაჭარბება.

თბილისის აგლომერაციაში ინდიკატორული გაზომვების მიღებულმა NO₂-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ 2024 წელს გადააჭარბა ნორმას (40 მკგ/მ³) მონიტორინგის თხუთმეტ პუნქტზე, რომელთა შორის 12 პუნქტი განთავსებულია საავტომობილო გზის მიმდებარედ, ხოლო 3 პუნქტი ფონურია და განთავსებული სარეკრეაციო სივცეებში (9 აპრილის სახელობის ბაღი - 44 მკგ/მ³; რიყის პარკი - 47 მკგ/მ³; გმირთა პარკი - 43 მკგ/მ³).

შესაბამისად მდგომარეობა საბაზისო 2023 წელთან შედარებით გაუარესებულია. აღსანიშნავია, რომ 2023 წელთან შედარებით დაბინძურება შემცირდა 18 დაკვირვების პუნქტზე, ხოლო გაიზარდა 11 დაკვირვების პუნქტზე. ყველაზე მაღალი კონცენტრაციები 2023 წლის მსგავსად დაფიქსირდა კვლავაც რუსთაველის გამზირზე (86 მკგ/მ³) და ჯავახეთის ქუჩაზე (87 მკგ/მ³), ხოლო ყველაზე დაბალი კონცენტრაცია ლისის ტბასთან (13 მკგ/მ³) და ვაკის პარკში (17 მკგ/მ³).

NO₂-ის კონცენტრაცია თბილისის აგლომერაციაში

თბილისის აგლომერაციაში განთავსებულ მონიტორინგის პუნქტებზე დაფიქსირებული ბენზოლის (C₆H₆) საშუალო წლიური კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმას. ასევე, 2024 წლისთვის არ დაფიქსირებულა გოგირდის დიოქსიდისა (SO₂) და ნახშირბადის მონოქსიდის (CO) ზღვრულად დასაშვებ ნორმაზე გადაჭარბების არც ერთი შემთხვევა. რაც შეეხება მიწისპირა ოზონს (O₃), დაფიქსირდა ზღვრულ ნორმაზე 120 მკგ/მ³ გადაჭარბების ერთეული შემთხვევა 2024 წლის 6 ივნისს ალ. ყაზბეგის გამზირზე.

მიმდინარეობს 2024 წელს აღებული მძიმე მეტალების (Pb, Cd, As, Ni) და ბენზ(ა)პირენის (C₂₀H₁₂) სინჯების ანალიზი, რომლის შედეგები ხელმისაწვდომი გახდება 2025 წლის განმავლობაში.

მიზანი	N	გავლენის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2026 წელი	მაჩვენებელი 2024 წლისთვის
ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება თბილისის აგლომერაციაში	1.1	თბილისის აგლომერაციაში მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების (PM ₁₀ , PM _{2.5}) საშუალო წლიური კონცენტრაცია აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას	1	0	0
	1.2	თბილისის აგლომერაციაში ინდიკატორული მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც NO ₂ -ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას	14	12	15
	1.3	თბილისის აგლომერაციაში მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ის, Cd-ის, As-ის, Ni-ის, C ₆ H ₆ -ის და C ₂₀ H ₁₂ -ის საშუალო კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას	0	0	1

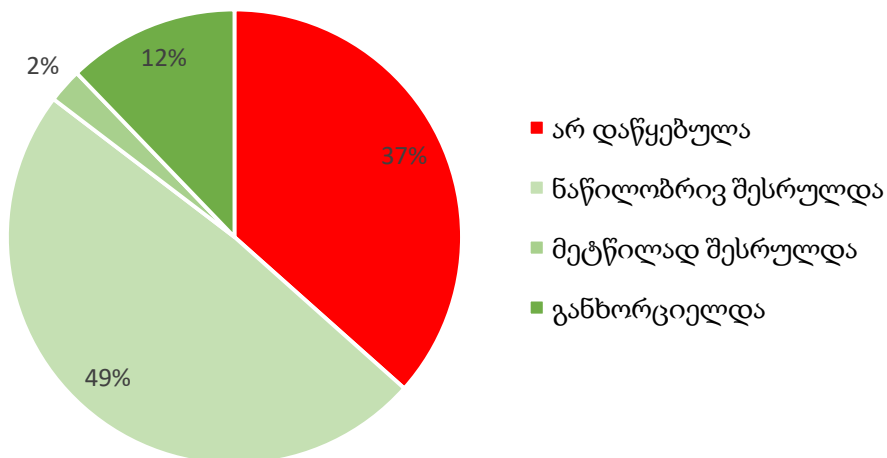
თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკებისა და აზოტის ოქსიდების (NO_x) მასის გამოსათვლელად საჭიროა ქ. თბილისის აგლომერაციისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გათვალისწინებულია გეგმით 2026 წლის ბოლომდე.

2024 წელს საბაზისო დონესთან შედარებით თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ჰაერის დაბინძურების ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების შეფასების სისტემა არ შეცვლილა და იგი კვლავაც აერთიანებს ჰაერის ხარისხის ავტომატურ მონიტორინგს, ინდიკატორულ გაზომვებს, გრავიმეტრიულ მონიტორინგსა და სტაციონარული წყაროებიდან ჰაერში გაფრქვევების ინვენტარიზაციას. ასევე, არ შეინიშნება პროგრესი თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

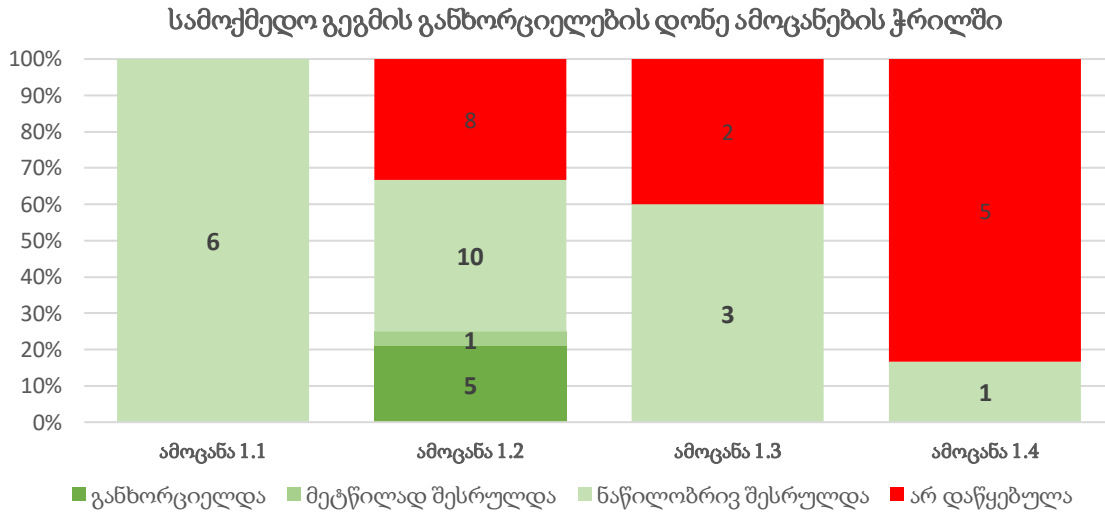
ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	სამიზნე მაჩვენებელი	მაჩვენებელი საანგარიშო წლისთვის
1.1 თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება	თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების მასა	PM10 – 4,530 ტონა PM2.5 – 650 ტონა TSP – 14,500 ტონა	PM10 – 4,000 ტონა PM2.5 – 600 ტონა TSP – 12,000 ტონა	უცნობია
1.2 თბილისის აგლომერაციაში აზოტის დიოქსიდის (NO2) გაფრქვევის შემცირება	თბილისის აგლომერაციაში ავტოტრანსპორტიდან აზოტის ოქსიდების (NOx) გაფრქვევის წლიური რაოდენობა შეწონილი ავტომობილების რაოდენობასთან	5 კგ/ერთ	4.8 კგ/ერთ	უცნობია
1.3 თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტების რაოდენობა	4	6	4
1.4 თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება	თბილისის აგლომერაციაში ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების მონაწილეთა რაოდენობა	300	1000	0

2024 წელს სამოქმედო გეგმის ფარგლებში დაგეგმილი 41 აქტივობიდან მიმდინარეობდა 26 აქტივობის განხორციელება. 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა სამოქმედო გეგმის აქტივობათა 12% (5 აქტივობა). აგრეთვე, საანგარიშო პერიოდის დასასრულს მეტწილად შესრულდა აქტივობების 2% (1 აქტივობა), ხოლო ნაწილობრივ შესრულდა - 49% (20 აქტივობა). არ დაწყებულა 15 აქტივობის განხორციელება. საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების პროგრესმა შეადგინა 22,65%.

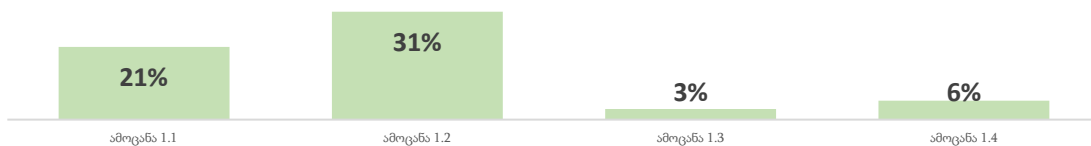
გეგმის აქტივობების განხორციელების დონე 2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ამოცანების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების მიხედვით პროგრესი შეინიშნება 1.2 ამოცანაში, რომლის ფარგლებში ყველაზე მეტი - 24 აქტივობაა დაგეგმილი და აქტივობები 31%-ითაა შესრულებული. 1.1 ამოცანის აქტივობები - 21%-ით. ხოლო 1.3 და 1.4 ამოცანების პროგრესი 3% და 6%-ს შეადგენს.

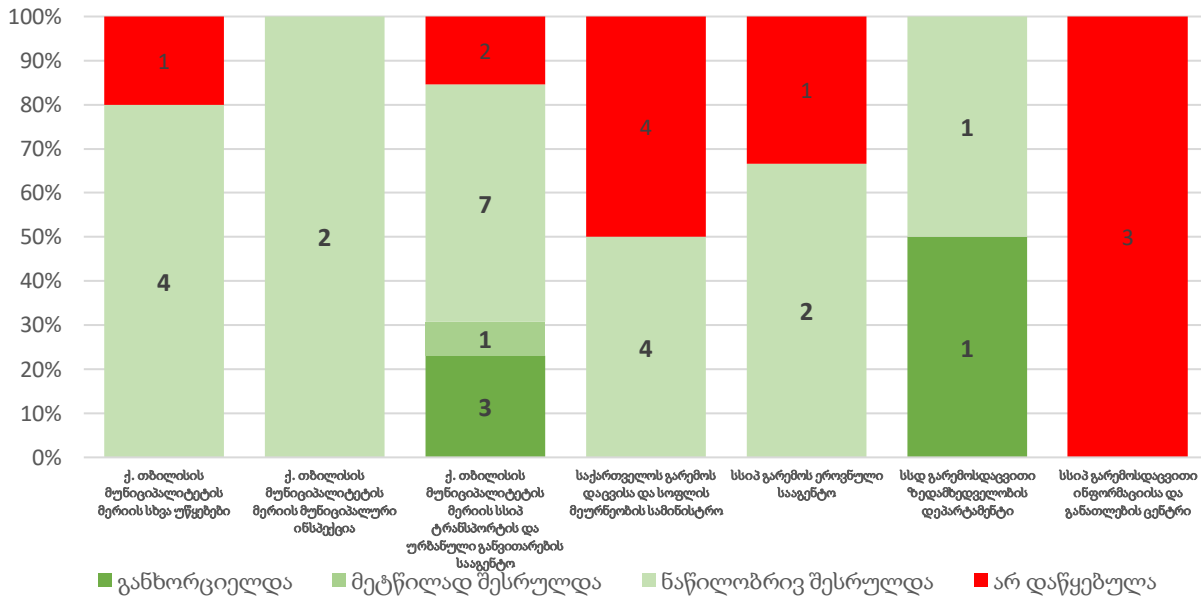

სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროგრესი ამოცანების ჭრილში, %

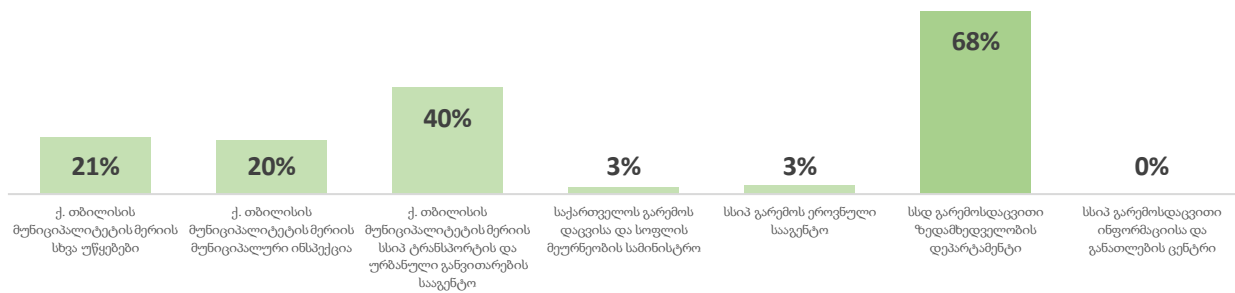

განმახორციელებელი უწყებების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების მიხედვით მნიშვნელოვანი პროგრესი აქვს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტოსა და სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს, რომელთაც აქტივობები შესაბამისად 40% და 68%-ით შეასრულეს.

სამოქმედო გეგმის განხორციელების დონე პასუხისმგებელი უწყებების
ჭრილში

სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროგრესი პასუხისმგებელი
უწყებების ჭრილში, %

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებულ მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აღსანიშნავია ქ. თბილისში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები. კერძოდ, განხორციელდა 162 სამრეწველო ობიექტის 214 ინსპექტირება, გამოვლინდა მშენებლობისა და დემონტაჟის დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 34 ფაქტი და ამტკერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 307 ფაქტი.

ღია გრუნტიდან მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად დედაქალაქში გამწვანდა 15.14 ჰა ფართობის ტერიტორია, მოეწყო 70 ათასი მ² ტროტუარი და ველობილიკები 4.3 კილომეტრის სიგრძეზე. ასევე, რეგულარულად ხდებოდა ქ. თბილისის 35 ქუჩის სველი წესით დასუფთავება და 100-მდე ქუჩის მორწყვა და მორეცხვა.

საანგარიშო წლიდან ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვის გზებზე კონტროლს დამატებით 2 ეკიპაჟი ახორციელებს, აგრეთვე, დამონტაჟდა 10 ჭკვიანი კამერა, რომლებიც სახელმწიფო სანომრე ნიშნების ამოცნობით უზრუნველყოფენ ტექნიკური ინსპექტირების გვერდის ავლის მავნე პრაქტიკის გამოვლენას. რუსთავი-თბილისის მარშრუტს დაემატა 20 ახალი ავტობუსი. ავტობუსების სავალი ზოლები მოეწყო დედაქალაქის დამატებით 5 ქუჩაზე, ხოლო 31 ქუჩაზე დაინერგა ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემა. დამონტაჟდა დამატებით ელექტრომობილების 33 დამტენი. შემუშავდა და პრაქტიკაში დაინერგა განსახორციელებელი არქიტექტურული პროექტების ტრანსპორტზე ზემოქმედების შეფასების მეთოდოლოგია.

დაიწყო დონორული მხარდაჭერის 2 პროექტი, რომელთა მიზანია ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება. ქ. თბილისში მეოთხედ აღინიშნა ევროპის მობილობის კვირეული.

აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირების მხრივ, მნიშვნელოვანი გამოწვევაა მოძველებული ავტოპარკი და ძირითადად შიგაწვის ძრავის მქონე ავტომობილების ზრდის მაღალი ტემპი. საჭიროა სუფთა ავტომობილების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მხარდაჭერის გაძლიერება, რათა შემცირდეს კერძო ავტომობილებზე დამოკიდებულება. აუცილებელია გეგმით განსაზღვრულ აქტივობებთან ერთად დაიგეგმოს და განხორციელდეს დამატებითი აქტივობები ეროვნულ დონეზე. სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შესამცირებლად, აუცილებელია რეგულაციების გამკაცრება და უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება. ჰაერის ხარისხის შეფასებისა სისტემის გაუმჯობესების კუთხით მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს არასაკმარისი კვალიფიკაცია და ფინანსური რესურსების სიმწირე. საანგარიშო პერიოდში არ ჩატარებულა საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების აქტივობები, შესაბამისად საჭიროა 2025-2026 წლებში რესურსების მობილიზება გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების განსახორციელებლად და სამიზნე მაჩვენებლის მისაღწევად. ასევე, სამოქმედო გეგმის განხორციელების მონიტორინგის პროცესში პასუხისმგებელი უწყებების მხრიდან არასაკმარისი ჩართულობამ გააართულა გეგმის განხორციელების პროგრესის ზუსტი და დროული შეფასება.

დეტალური პროგრესი 1.1 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.1 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

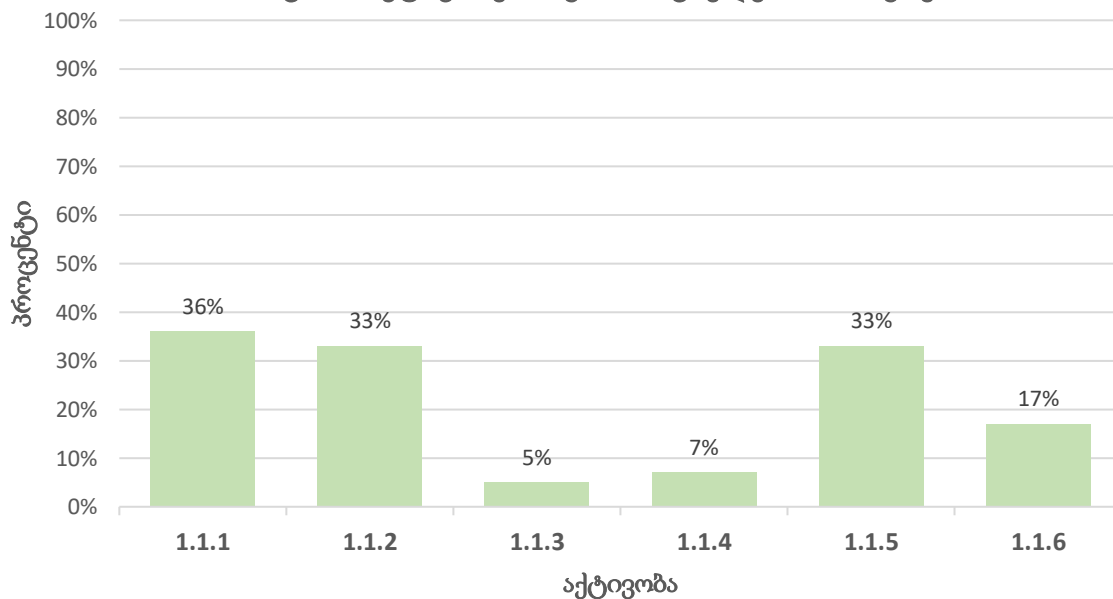
იმისათვის, რომ დავინახოთ თუ რა შედეგი გამოიღო აღნიშნული აქტივობებმა აუცილებელია თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების მასის საანგარიშო წლის მაჩვენებლის შედარება საბაზისო მაჩვენებელთან. საანგარიშო წლის მაჩვენებლის გამოსათვლელად საჭიროა ქ. თბილისის აგლომერაციისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გეგმით 2026 წლის ბოლომდეა გათვალისწინებული.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი 2021 წელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2026 წელი	მაჩვენებელი 2024 წლისთვის
1.1 თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება	თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების მასა	PM10 – 4,530 ტონა PM2.5 – 650 ტონა TSP – 14,500 ტონა	PM10 – 4,000 ტონა PM2.5 – 600 ტონა TSP – 12,000 ტონა	უცნობია

პროგრესი - აქტივობის დონე:

2024 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 1.1 ამოცანის 6 აქტივობიდან ყველა მათგანის განხორციელება დაწყებულია და ნაწილობრივ შესრულებულს სტატუსი აქვს. შესრულების პროგრესმა შეადგინა 21%. აქტივობები ძირითადად განხორციელდა ადმინისტრაციული, საბიუჯეტო და დონორული დაფინანსებით. სამოქმედო გეგმის ფარგლებში 1.1 ამოცანის განსახორციელებლად გამოყოფილი 48 031 281 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში დაიხარჯა 14 023 284 ლარი.

1.1 ამოცანის აქტივობების განხორციელების პროგრესი

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული აქტივობებიდან აღსანიშნავია, რომ ღია გრუნტიდან მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე დაირგო 74 393 ძირი მწვანე ნარგავი და გამწვანდა 15.14 ჰა ფართობის ტერიტორია. ასევე, საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში მუდმივად ხდებოდა თანამედროვე მეთოდებით ქ. თბილისის 35 ქუჩის სველი წესით დასუფთავება და 100-მდე ქუჩის მორწყვა და მორეცხვა. ამ მიზნებისთვის შეძენილ იქნა 8 ერთეული მექანიკური ცოცხი ე.წ. სვიპერი.

აღსანიშნავია, 2024 წელს თბილისის აგლომერაციაში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები. კერძოდ, საანგარიშო

პერიოდში თბილისის აგლომერაციაში გზდ-ს მიერ განხორციელდა 162 სტაციონარული სამრეწველო ობიექტის 214 ინსპექტირება. მუნიციპალური ინსპექციის მიერ კი დაფიქსირდა მშენებლობისა და დემონტაჟის დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 34 ფაქტი და გამოვლინდა ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 307 შემთხვევა, რაზედაც განხორციელდა შესაბამისი სამართლებრივი პროცედურები.

რისკები:

ამოცანის სრულყოფილად განხორციელებისა და მისი შედეგის ინდიკატორის სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევისათვის, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შემცირება, რაც წარმოადგენს დედაქალაქში მყარი ნაწილაკების ძირითად ანთროპოგენულ წყაროს. ამ მხრივ აუცილებელია რეგულაციების გამკაცრება და უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება, განსაკუთრებით მშენებლობისა და დემონტაჟის დროს მტვრის ემისიების პრევენციის მიზნით. აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში კიდევ 1 წლით გადავადდა „მეორეული საბურავების, შავი და ფერადი ლითონების ჯართის, ექსპლუატაციიდან გამოსული სატრანსპორტო საშუალებებისა და მათი ნაწილების, ადვილად აალებადი, ფეთქებადი ან ამტვერებადი მასალის განთავსების ან/და რეალიზაციის წესის დამტკიცების თაობაზე“ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2020 წლის 28 თებერვლის №54-35 დადგენილების ძალაში შესვლა, შესაბამისად მოთხოვნები ამტვერებადი მასალის განთავსებისა და რეალიზაციის პუნქტებისთვის ძალაში შევა 2026 წლის 1 იანვრიდან.

აქტივობების დონეზე, მისასაღმებელია, რომ მყარი ნაწილაკებით ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების თვალსაზრისით დედაქალაქში ხორციელდება ქუჩების სველი წესით დასუფთავება. საჭიროა დასუფთავების პროცესი იყოს რეგულარული განსაკუთრებით წლის მშრალ და ცხელ პერიოდებში.

შემდგომი ნაბიჯები:

2025 წელს გაგრძელდება 1.1 ამოცანის ფარგლებში გეგმით გათვალისწინებული ყველა აქტივობის განხორციელება. კერძოდ:

- გაგრძელდება თბილისის აგლომერაციაში არსებული საწარმოების ინსპექტირება;
- გაგრძელდება ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსებისა და ტრანსპორტირების ზედამხედველობა;
- გაგრძელდება ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დარგვის და ტყის გაშენება-აღდგენის ღონისძიებები;
- დედაქალაქის ქუჩების სველი წესით დამუშავება განხორციელდება რეგულარულად.

დეტალური პროგრესი 1.2 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.2 - თბილისის აგლომერაციაში აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

თბილისის ქვეყნის უმსხვილესი ურბანული ცენტრი და ჰაერის დაბინძურების ერთ-ერთი ყველაზე კრიტიკული ზონაა საქართველოში. აზოტის დიოქსიდის (NO₂) დონეები, რომლის ძირითად წყაროს ავტოტრანსპორტი წარმოადგენს, მნიშვნელოვნად აღემატება როგორც ეროვნულ ნორმებს (40 მკგ/მ³), ასევე ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის (WHO) რეკომენდებულ ზღვრებს (10 მკგ/მ³).

იმისათვის, რომ დავინახოთ თუ რა შედეგი გამოიღო აღნიშნული აქტივობებმა აუცილებელია თბილისის აგლომერაციაში ავტოტრანსპორტიდან ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული აზოტის ოქსიდების (NO_x) მასის საანგარიშო წლის მაჩვენებლის შედარება საბაზისო მაჩვენებელთან. საანგარიშო წლის მაჩვენებლის გამოსათვლელად საჭიროა ქ. თბილისის აგლომერაციისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გეგმით 2026 წლის ბოლომდეა გათვალისწინებული.

2024 წელს 2023 წელთან შედარებით ქ. თბილისში რეგისტრირებულ ავტომობილთა რაოდენობა 20%-ით, 127 ათასი ერთეულით გაიზარდა და 749 176 ერთეული შეადგინა. აღსანიშნავია, რომ იმავე პერიოდში საქართველოში ავტოსატრანსპორტო საშუალებათა ჯამური რაოდენობა მხოლოდ 110 ათასი ერთეულით გაიზარდა, შესაბამისად თბილისში ავტომობილების ზრდის დინამიკა აღემატება ქვეყნის საერთო დინამიკას. ამასთან, 2024 წელს ქვეყანაში პირველად რეგისტრირებული ავტომობილების 89%, 134 643 ერთეული სწორედ ქ. თბილისში დარეგისტრირდა. აღნიშნული ავტომობილების დაახლოებით 23,3% იყო სუფთა (ჰიბრიდები, ელექტრო).

აზოტის დიოქსიდით დაბინძურება საავტომობილო გზების მიმდებარედ და ცალკეულ სარეკრეაციო ზონებში წარმოადგენს ერთ-ერთ მთავარ გამოწვევას ქ. თბილისში, რაზეც მოწმობს ჩატარებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის ინდიკატორული გაზომვები შედეგები. როგორც უკვე აღინიშნა, აზოტის დიოქსიდის (NO₂) საშუალო წლიური კონცენტრაცია 15 დაკვირვების პუნქტზე აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას. აზოტის დიოქსიდით დაბინძურების პრობლემის გადასაწყვეტად სამოქმედო გეგმის ფარგლებში გათვალისწინებულ აქტივობებთან ერთად საჭიროა დამატებითი, უფრო ამბიციური აქტივობების დაგეგმვა და დროული განხორციელება ეროვნულ დონეზე.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი 2021 წელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2026 წელი	მაჩვენებელი 2024 წლისთვის
1.2 თბილისის აგლომერაციაში აზოტის დიოქსიდის (NO ₂) გაფრქვევების შემცირება	თბილისის აგლომერაციაში ავტოტრანსპორტიდან აზოტის ოქსიდების (NO _x) გაფრქვევების წლიური რაოდენობა შეწონილი ავტომობილების რაოდენობასთან	5 კგ/ერთ	4.8 კგ/ერთ	უცნობია

პროგრესი - აქტივობის დონე:

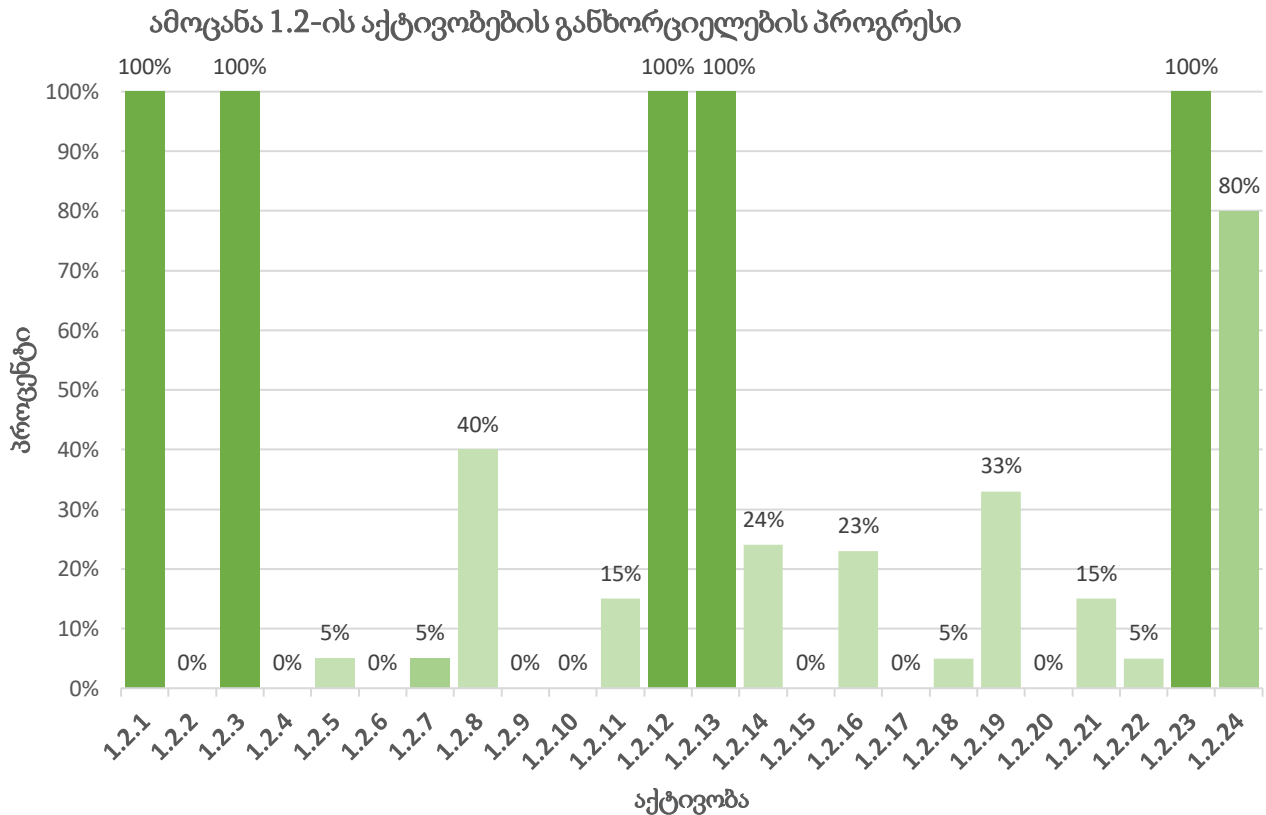
1.2 ამოცანის ამოცანა 1.2-ის ფარგლებში გათვალისწინებული 24 აქტივობიდან:

- 5 აქტივობა უკვე სრულად განხორციელდა (100%).

- 10 აქტივობა ნაწილობრივ შესრულდა;
- 1 აქტივობა მეტწილად შესრულებულია;
- 8 აქტივობა ჯერ არ დაწყებულა (0%).

ჯამში, მეორე ამოცანის პროგრესი 31%-ს შეადგენს. აქტივობები განხორციელდა ადმინისტრაციული და საბიუჯეტო ხარჯებით. სამოქმედო გეგმის ფარგლებში 1.2 ამოცანის განსახორციელებლად გამოყოფილი 15 063 656 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში დაიხარჯა 12 941 264 ლარი.

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული აქტივობებიდან აღსანიშნავია, რომ თბილისში გაიზარდა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვის კონტროლის ინტენსივობა 2 დამატებითი ეკიპაჟით. ამასთან, დამონტაჟდა ჭკვიანი კამერები, რომლებიც სახელმწიფო სანომრე ნიშნების ამოცნობით უზრუნველყოფენ ტექნიკური ინსპექტირების გვერდის ავლის მავნე პრაქტიკის გამოვლენას.

საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განვითარების კუთხით, მნიშვნელოვანია, რომ 2024 წელს რუსთავი-თბილისის მარშრუტს დაემატა 20 ახალი ავტობუსი, რაც შეამცირებს კერძო ავტომობილებზე დამოკიდებულებას. აგრეთვე, ავტობუსების სავალი ზოლები მოეწყო დედაქალაქის დამატებით 5 ქუჩაზე, რაც საშუალებას აძლევს საზოგადოებრივ ტრანსპორტს უფრო სწრაფად და ეფექტურად გადაადგილდეს. პარალელურად, თბილისის მუნიციპალიტეტში 31 ახალ ქუჩაზე დაინერგა ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემა, რაც ავტომობილების ნაკადების უკეთეს რეგულირებას უწყობს ხელს.

ელექტრომობილების ინფრასტრუქტურის განვითარების მიზნით, დამონტაჟდა დამატებით 33 დამტენი, ხოლო 2025 წლისთვის დაგეგმილია მათი რაოდენობის მნიშვნელოვანი ზრდა. ასევე, დაიწყო მუშაობა მრავალბინიანი საცხოვრებელი კომპლექსების პროექტებში ელექტრომობილების პარკინგისა და დამტენების ინტეგრაციის სტანდარტების შემუშავებაზე.

ამ ყველაფრის პარალელურად, დაიწყო ჭკვიანი შუქნიშნების სისტემის მოდერნიზაციის პროექტი, რომელიც არა მხოლოდ სატრანსპორტო ნაკადების მართვას გააუმჯობესებს, არამედ ჰაერის რეალური მდგომარეობის გათვალისწინებით იმუშავებს. გარდა ამისა, აქტიურად მიმდინარეობდა მუშაობა ქუჩის დიზაინის გზამკვლევზე (Street Design Guidelines), რომლის მიზანია ქუჩის დიზაინის მიმართულებით საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის დანერგვა ქ. თბილისში. შემუშავებულია და პრაქტიკაში დანერგილია განსახორციელებელი არქიტექტურული პროექტების ტრანსპორტზე ზემოქმედების შეფასების მეთოდოლოგია.

გადაადგილების ალტერნატიული საშუალებების განვითარების კუთხით აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში მოეწყო 70 ათასი მ² ტროტუარი და ველობილიკები 4.3 კილომეტრის სიგრძეზე. მნიშვნელოვანია, რომ ახალი ინფრასტრუქტურული პროექტები უკვე ითვალისწინებს ტროტუარების რეაბილიტაციას და მათი ტექნიკური პარამეტრების გაუმჯობესებას, რაც ქალაქში ფეხით გადაადგილებას უფრო კომფორტულს და უსაფრთხოს ხდის.

რისკები:

აზოტის დიოქსიდის ნორმაზე გადაჭარბებული კონცენტრაციის მიზეზია მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების მზარდი რაოდენობა. მიუხედავად იმისა, რომ განხორციელდა მნიშვნელოვანი ნაბიჯები NO₂-ის შემცირებისკენ, ჯერ კიდევ საჭიროა დამატებითი ძალისხმევა, განსაკუთრებით სატრანსპორტო ნაკადების ეფექტური მართვისა და დაბალი ემისიის მქონე სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენების წახალისების მიმართულებით. ასევე საჭიროა გაგრძელდეს და კიდევ უფრო გაფართოვდეს ავტოტრანსპორტის გამონაბოლქვის გზებზე კონტროლი. საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში მიღწეული პროგრესი მნიშვნელოვანია, თუმცა ჰაერის ხარისხის მდგრადი გაუმჯობესებისთვის აუცილებელია დარჩენილი აქტივობების სრული იმპლემენტაცია და დაგეგმილი ღონისძიებების ეფექტური განხორციელება.

შემდგომი ნაბიჯები:

2025 წელს 1.2 ამოცანის ფარგლებში გაგრძელდება გეგმით გათვალისწინებული შემდეგი აქტივობები:

- ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვის კონტროლის გაძლიერება კვლავ პრიორიტეტული მიმართულება იქნება. დახარვეზებული ავტომობილებისთვის სავალდებულო ტექნიკური ინსპექტირების ვალდებულების ინიცირება შეამცირებს დაბინძურებული მანქანების მოძრაობას ქალაქის ქუჩებში, რაც NO₂-ის კონცენტრაციის კლებას შეუწყობს ხელს.
- გაგრძელდება ინფრასტრუქტურული პროექტები, რომელთა მიზანია ფეხით და ველოსიპედით გადაადგილების ხელშეწყობა;

- გაიზრდება ელექტრომობილების დამტენების რაოდენობა და ელექტრომობილების პარკინგის და დამტენებით უზრუნველყოფის მიზნით მრავალბინიან მშენებლობაზე დაწესდება სტანდარტი;
- რუსთავე-თბილისს შორის ავტობუსების გადაადგილებისთვის დაემატება 3 ახალი მარშრუტი;
- შეფასდება საქართველოში ავტომობილის ემისიის სტანდარტების აღსრულების სისტემა და მომზადდება რეკომენდაციები აღნიშნული სისტემის გაუმჯობესებისთვის;
- შეფასდება უფრო სუფთა და ახალი ავტომობილების იმპორტის წახალისების მიზნით 2017 წელს განხორციელებული საგადასახადო რეფორმის შედეგები;
- გაგრძელდება ქ. თბილისში მიწისზედა სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკურ მიზანშეწონილობის კვლევის ჩასატარებელი სამუშაოები;
- განისაზღვრება სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმები და მათთან შესაბამისობის დადგენის წესი;
- გაგრძელდება ქუჩისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის დიზაინის თანამედროვე სტანდარტებისა და ჭკვიანი შუქნიშნების დიზაინის შემუშავება.

დეტალური პროგრესი 1.3 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.3 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

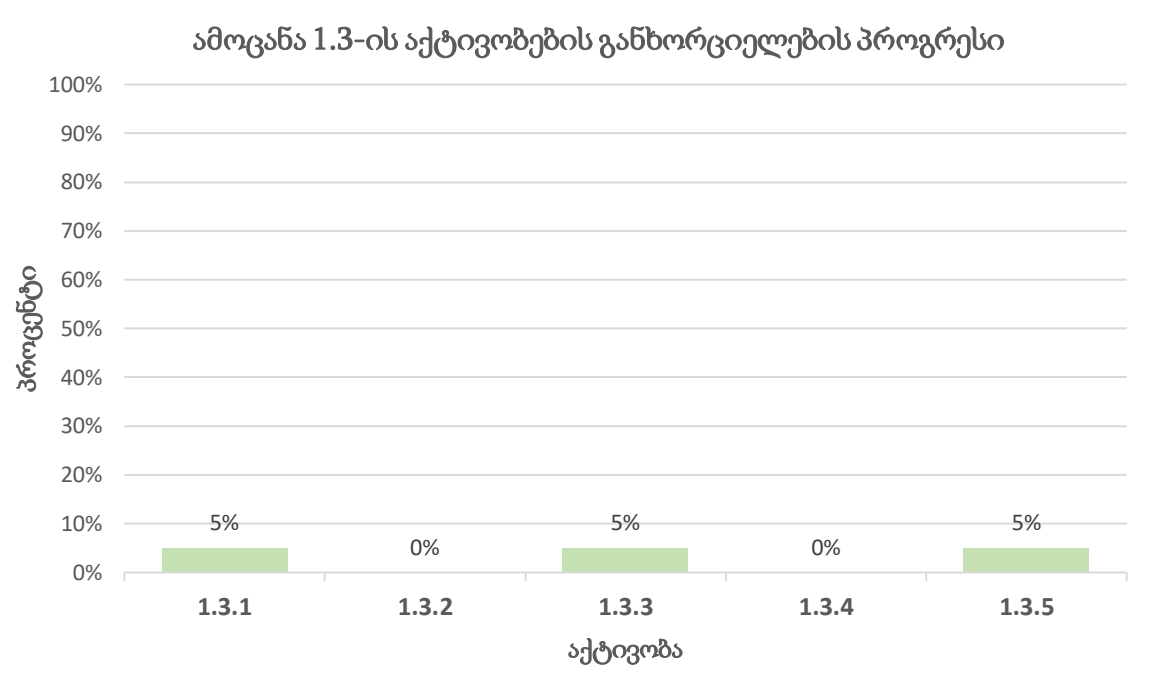
საანგარიშო წლის მდგომარეობით, თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემა არსებითად უცვლელია და კვლავ მოიცავს ოთხ ძირითად ინსტრუმენტს: ავტომატურ მონიტორინგს, ინდიკატორულ მონიტორინგს, გრავიმეტრულ მონიტორინგს და სტაციონარული წყაროებიდან ჰაერში გაფრქვევების ინვენტარიზაციას.

მიუხედავად იმისა, რომ ჰაერის ხარისხის შეფასების არსებული სისტემა ფუნქციონირებს და აწვდის მონაცემებს სხვადასხვა დაბინძურების პარამეტრებზე, პროგრესის თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი გაუმჯობესებები არ დაფიქსირებულა. ამოცანის ფარგლებში განსაზღვრული 5 აქტივობის განხორციელება 2026 წლისთვის არის დაგეგმილი. შესაბამისად, 2025 წლის განმავლობაში ძირითადი აქცენტი გაკეთდება დამატებითი მომზადების სამუშაოებზე, რათა 2026 წელს ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემის გაუმჯობესება სრულად განხორციელდეს.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი 2023 წელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2026 წელი	მაჩვენებელი 2024 წლისთვის
1.3 თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტების რაოდენობა	4	6	4

პროგრესი - აქტივობის დონე:

1.3 ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი 5 აქტივობიდან 3 შესრულდა ნაწილობრივ, ხოლო 2 აქტივობის შესრულება არ დაწყებულა. შესრულების პროგრესმა შეადგინა 3%. აქტივობების განსახორციელებლად გათვალისწინებული 640 000 ლარიდან საანგარიშო წელს თანხა არ დახარჯულა.

ფინანსური რესურსებისა და შესაბამისი ექსპერტიზის დეფიციტმა მნიშვნელოვნად შეზღუდა აღნიშნული აქტივობების განხორციელების შესაძლებლობა. ამ მიმართულებით პროგრესის მიღწევა დამოკიდებულია საერთაშორისო დონორული დაფინანსების მოპოვებასა და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობაზე. საანგარიშო პერიოდში დაიწყო სწორედ 2 ასეთი პროექტი, რომლებიც მოემსახურებიან ამოცანის 3 აქტივობის განხორციელებას.

რისკები:

ჰაერის ხარისხის შეფასებისა და მისი გაუმჯობესებისთვის დაგეგმილი აქტივობების განხორციელება გარკვეულ გამოწვევებთან არის დაკავშირებული. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ პროცესის წინსვლა დიდწილად დამოკიდებულია დაფინანსების მოპოვებაზე, რაც მნიშვნელოვნად ზღუდავს საკუთარი რესურსებით თანამედროვე მეთოდოლოგიების დანერგვას, ასევე შესაბამისი სპეციალისტების კვალიფიკაციის ამაღლებას.

გარდა ამისა, მნიშვნელოვანი დაბრკოლებაა საბაზისო მონაცემების ნაკლებობა, განსაკუთრებით სამშენებლო სექტორიდან ჰაერში გაფრქვევების გაანგარიშებისთვის. ეს ხელს უშლის დაბინძურების ზუსტი შეფასების შესაძლებლობას და საჭიროებს დამატებითი მონაცემთა შეგროვების მექანიზმების დანერგვას.

შემდგომი ნაბიჯები:

2025 წელს 1.3 ამოცანის ფარგლებში დონორული მხარდაჭერით განხორციელდება გეგმით გათვალისწინებული შემდეგი აქტივობები:

- დაიწყება ჰაერის ხარისხობრივი მონაცემების მართვის სტანდარტული საოპერაციო პროცედურების შემუშავება და მოხდება შესაბამის საკითხზე სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების გადამზადება;
- შეფასდება ქ. თბილისში სამშენებლო საქმიანობით გამოწვეული ჰაერის დაბინძურება;
- დაიწყება ჰაერის ხარისხის მოდელირებისა და პროგნოზირების სისტემის შემუშავება, რომელიც მოიცავს ჰაერის ხარისხის მოდელს თბილისის აგლომერაციისთვისაც.

დეტალური პროგრესი 1.4 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.4 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

პროგრესი - ამოცანის დონე:

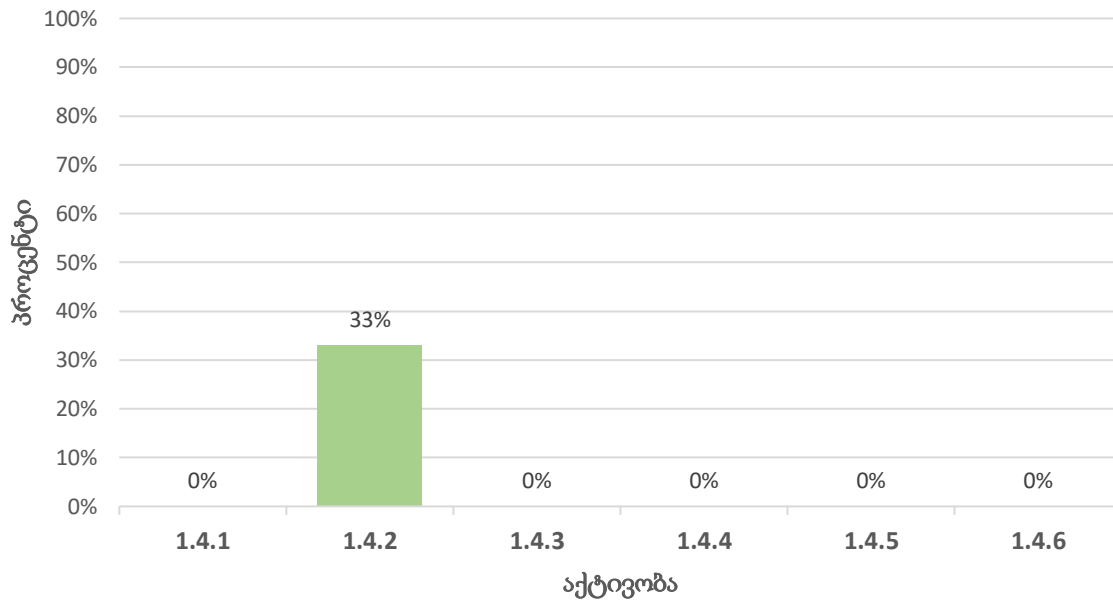
ჰაერის დაცვის საკითხებზე საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება მნიშვნელოვან მიმართულებად რჩება თბილისის აგლომერაციაში ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების პროცესში. საანგარიშო პერიოდში არ გამართულა გარემოსდაცვითი ღონისძიება, რომელიც ორიენტირებული იქნება უშუალოდ თბილისის აგლომერაციაში მცხოვრები მოსახლეობის გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლებაზე. შესაბამისად, არ დაფიქსირებულა პროგრესი ამოცანის ინდიკატორის სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევის კუთხით.

ამოცანა	ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი 2023 წელი	სამიზნე მაჩვენებელი 2024-2026 წლები	მაჩვენებელი 2024 წლისთვის
1.4 თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება	თბილისის აგლომერაციაში ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების მონაწილეთა რაოდენობა	300	1000	0

პროგრესი - აქტივობის დონე:

ამოცანა 1.4-ის ფარგლებში დაგეგმილი 6 აქტივობიდან 1 შესრულდა ნაწილობრივ. დანარჩენი 5-ის განხორციელება არ დაწყებულა. აქტივობების შესრულების პროგრესმა კი შეადგინა 5.5%. აქტივობებზე გამოყოფილი 1 738 205 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში დაიხარჯა 700 ლარი.

ამოცანა 1.4-ის აქტივობების განხორციელების პროგრესი

ამოცანის ფარგლებში 2024 წლის 16-22 სექტემბერს ქ. თბილისმა მეოთხედ მიიღო მონაწილეობა ევროპის მობილობის კვირეულში, რომელიც სხვადასხვა აქტივობის საშუალებით, მდგრადი ურბანული მობილობის შესახებ ცნობიერების ამაღლებას ემსახურება.

რისკები:

არასაკმარისი ფინანსური და ადამიანური რესურსი წარმოადგენს მნიშვნელოვან გამოწვევას სრულფასოვანი გარემოსდაცვითი საინფორმაციო და ცნობიერების ამაღლების ღონისძიების ორგანიზებისთვის, რაც ასევე მნიშვნელოვანი ხელშემშლელი გარემოებაა 1.4 ამოცანის აქტივობების განხორციელებისთვის. საჭიროა უფრო მეტი ძალისხმევა, რათა ამოცანის ფარგლებში დასახული სამიზნე მაჩვენებლები გეგმის განხორციელების დასასრულს იქნას მიღწეული.

შემდეგი ნაბიჯები

2025 წელს გაგრძელდება გარემოსდაცვითი ცნობიერების დონის ამაღლების აქტივობები, რომლის ფარგლებში მოეწყობა სხვადასხვა სახის ღონისძიება და გავრცელდება საინფორმაციო მასალები.

გამოწვევები და რეკომენდაციები

თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში მრავალი გამოწვევა იკვეთება, რაც ამოცანების სრულფასოვან განხორციელებას აფერხებს

აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირების მხრივ, კვლავ მნიშვნელოვანი გამოწვევაა მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების ზრდის მაღალი ტემპი, რაც ამჟამად ჰაერის დაბინძურების ერთ-ერთი მთავარი წყაროა. მიუხედავად იმისა, რომ 24 აქტივობიდან 5 სრულად შესრულდა და 10 მიმდინარეობს, ჯერ კიდევ 8 აქტივობა არ არის

დაწყებული. ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვის კონტროლი გაძლიერდა, თუმცა ტექნიკური ინსპექტირების გვერდის ავლის შემთხვევები მაინც ფიქსირდება, რაც პრობლემას კვლავ აქტუალურს ხდის. აზოტის დიოქსიდით დაბინძურების შემცირების კუთხით, ეკოლოგიური ტრანსპორტის წახალისება უმნიშვნელოვანესი საკითხია, განსაკუთრებით მაშინ როცა მსგავსი ტრანსპორტის (ჰიბრიდი, ელექტრო) წილი ავტოპარკში მცირეა, ხოლო იმპორტში მხოლოდ ერთ მეოთხედ ნაწილს მოიცავს. საჭიროა ჰიბრიდების, ელექტრომობილების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მხარდაჭერის გაძლიერება, რათა შემცირდეს კერძო ავტომობილებზე დამოკიდებულება. აუცილებელია გეგმით განსაზღვრულ აქტივობებთან ერთად დაიგეგმოს და განხორციელდეს დამატებითი აქტივობები ეროვნულ დონეზე, ვინაიდან აზოტის დიოქსიდით დაბინძურება საქართველოს სხვა მსხვილ ქალაქებშიც ფიქსირდება.

სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შესამცირებლად, რომელიც დედაქალაქში მყარი ნაწილაკების ძირითად ანთროპოგენულ წყაროს წარმოადგენს, აუცილებელია რეგულაციების გამკაცრება და უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება, რისთვისაც უნდა მოხდეს საზედამხედველო უწყების ადამიანური შესაძლებლობის გაძლიერება და მონიტორინგის მეთოდოლოგიის გაუმჯობესება.

ჰაერის ხარისხის შეფასებისა და მისი ჯანმრთელობაზე გავლენის შეფასების მიმართულებით პროგრესი მინიმალურია. ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სისტემა არსებითად უცვლელია, რაც ამოცანის მხოლოდ 3%-იან შესრულებას განაპირობებს. ამ კუთხით არასაკმარისი კვალიფიკაცია და რესურსების სიმწირე მნიშვნელოვან დაბრკოლებას ქმნის, რის საპასუხოდაც საჭიროა დამატებითი კადრების მოზიდვა, არსებული კადრების გადამზადება და ფინანსური მხარდაჭერის მოპოვება მათ შორის საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან.

საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში გადამწყვეტი ფაქტორია. ამ მიმართულებით 2024 წელს არ ჩატარებულა საინფორმაციო ღონისძიება, რაც ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში მოსახლეობის ჩართულობას ამცირებს. მიზანშეწონილია გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების სრულად განხორციელება, რაც კიდევ უფრო გააძლიერებს საზოგადოების ინფორმირებულობას და მონაწილეობის ხარისხს ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში. მოსახლეობის ჩართულობის გასაზრდელად სასურველია საჯარო შეხვედრების, ტრენინგებისა და საგანმანათლებლო პროგრამების ორგანიზება როგორც სკოლებში, ისე საზოგადოებრივ სივრცეებში.

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი გამოწვევა, რაც ხელს უშლის სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესის მონიტორინგს არის პასუხისმგებელი უწყებების მხრიდან პროცესში არასაკმარისი ჩართულობა, რაც გამოიხატება ცალკეული უწყებების მხრიდან სამდივნოსთვის (ატმოსფერული ჰაერის სამმართველო) არასრულყოფილად და დაგვიანებით ინფორმაციის მოწოდებაში. ასევე პრობლემას წარმოადგენს ის, რომ ზოგიერთ უწყებაში არ არის შესაბამისი ყურადღება გამახვილებული ინდიკატორებზე. აღნიშნული გარემოება ართულებს გეგმის განხორციელების პროგრესის ზუსტ შეფასებას და ანგარიშების დროულ მომზადებას.

დასასრულს, თბილისის აგლომერაციაში ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესს მნიშვნელოვანი გამოწვევები აქვს, თუმცა სწორი კოორდინაციის, დამატებითი რესურსებისა და დროული ღონისძიებების გატარებით შესაძლებელია ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება და მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე არსებული რისკების შემცირება.

კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში

N	მიზანი/ამოცანა	გავლენის/ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	საბაზისო მაჩვენებელი	საბოლოო მაჩვენებელი	მაჩვენებელი საანგარიშო წლისთვის	პროგრესი (აღწერა)
1	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება თბილისის აგლომერაციაში	თბილისის აგლომერაციაში მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების (PM10, PM2.5) საშუალო წლიური კონცენტრაცია აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას	1	0	0	თბილისის აგლომერაციაში საანგარიშო სრული პერიოდის განმავლობაში განთავსებული იყო ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის 5 ავტომატური სადგური, რომლებიც უწყვეტ რეჟიმში ზომავდა ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებებს, მათ შორის მყარი ნაწილაკების (PM10, PM2.5) კონცენტრაციას. სადგურები განთავსებულია ქალაქ თბილისში შემდეგ ლოკაციებზე: 1) აკ.წერეთლის გამზირი 105, რომლის მიხედვით PM10-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა 40 მკგ/მ³, ხოლო PM2.5-ის - 18 მკგ/მ³. 2) ალ. ყაზბეგის გამზირი, ვ.გომიაშვილის სახელობის პარკი, რომლის მიხედვით PM10-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა 30 მკგ/მ³, ხოლო PM2.5-ის - 14 მკგ/მ³. 3) ვარკეთილი 3, I მკრ-ნი, მე-2 კორპუსის მიმდებარე ტერიტორია, რომლის მიხედვით PM10-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა 28 მკგ/მ³, ხოლო PM2.5-ის - 15 მკგ/მ³. 4) მარშალ გელოვანის გამზირი №34, რომლის მიხედვით PM10-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ შეადგინა 31 მკგ/მ³, ხოლო PM2.5-ის - 14 მკგ/მ³; 5) დ. აღმაშენებლის გამზ. 73ა, „ილიას ბაღი“-ის სადგურზე ტექნიკური ხარვეზის გამო დროებით შეზღუდულია მონაცემებთან წვდომა;
		თბილისის აგლომერაციაში ინდიკატორული მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც NO2-ის საშუალო წლიური კონცენტრაცია აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმას	14	12	15	თბილისის აგლომერაციაში NO₂-ის საშუალო წლიურმა კონცენტრაციამ 2024 წელს გადააჭარბა ნორმას (40 მკგ/მ³) მონიტორინგის თხუთმეტ პუნქტზე, კერძოდ: 1. რუსთაველის გამზ. N6 - 86.14 მკგ/მ³; 2. მელიქიშვილი გამზ. N2 - 64.53 მკგ/მ³; 3. უმანგი ჩხეიძის ქ. N9 - 49.37 მკგ/მ³; 4. იოანე პეტრიწის ქ. - 40.98 მკგ/მ³; 5. ცოტნე დადიანის ქ. N 275 - 61.33 მკგ/მ³; 6. წერეთლის გამზ. N 60 - 52.70 მკგ/მ³;

		თბილისის აგლომერაციაში მონიტორინგის პუნქტების რაოდენობა, სადაც SO ₂ -ის, CO-ს, O ₃ -ის, Pb-ის, Cd-ის, As-ის, Ni-ის, C ₆ H ₆ -ის და C ₂₀ H ₁₂ -ის საშუალო კონცენტრაცია აჭარბებს ნორმას	0	0	1	7. აბაშიძის ქ. N 27 - 55.50 მკგ/მ³; 8. პეკინის გამზ. N 21 - 62.45 მკგ/მ³; 9. ქეთევან წამებულის გამზ. N 80 - 63.46 მკგ/მ³; 10. ვარკეთილი, ჯავახეთის ქ. N5 - 86.53 მკგ/მ³; 11. ქიზიყის ქ. N 13 - 49.16 მკგ/მ³; 12. "9 აპრილის სახელობის ზაღი" - 44.02 მკგ/მ³; 13. ჭავჭავაძის გამზ N44 - 48.27 მკგ/მ³; 14. რიყის პარკი - 46.84 მკგ/მ³; 15. გმირთა პარკი - 42.51 მკგ/მ³; თბილისის აგლომერაციაში განთავსებულ მონიტორინგის პუნქტებზე დაფიქსირებული C₆H₆-ის საშუალო კონცენტრაცია არ აჭარბებს ნორმას. ასევე, 2024 წლისთვის არ დაფიქსირებულა SO₂-სა და CO-ს ზღვრულ ნორმაზე გადაჭარბების არც ერთი შემთხვევა; რაც შეეხება O₃-ს, ერთ შემთხვევაში დაფიქსირდა ზღვრულ ნორმაზე 120 მკგ/მ³ გადაჭარბების შემთხვევა; მიმდინარეობს 2024 წელს აღებული მძიმე მეტალების და ბენზ(ა)პირენის სინჯების ანალიზი, რომლის შედეგები ხელმისაწვდომი გახდება 2025 წლის განმავლობაში.
1.1	თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება	თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების მასა	PM10 – 4,530 ტონა PM2.5 – 650 ტონა TSP – 14,500 ტონა	PM10 – 4,000 ტონა PM2.5 – 600 ტონა TSP – 12,000 ტონა	უცნობია	თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების მასის გამოსათვლელად საჭიროა ქ. თბილისის აგლომერაციისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გათვალისწინებულია გეგმით 2026 წლის ბოლომდე.
1.2	თბილისის აგლომერაციაში აზოტის დიოქსიდის (NO ₂) გაფრქვევების შემცირება	თბილისის აგლომერაციაში ავტოტრანსპორტიდან აზოტის ოქსიდების (NO _x) გაფრქვევების წლიური რაოდენობა შეწონილი ავტომობილების რაოდენობასთან	5 კგ/ერთ	4.8 კგ/ერთ	უცნობია	თბილისის აგლომერაციაში ავტოტრანსპორტიდან აზოტის ოქსიდების (NO _x) გაფრქვევების წლიური რაოდენობის გამოსათვლელად საჭიროა ქ. თბილისის აგლომერაციისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება, რაც გათვალისწინებულია გეგმით 2026 წლის ბოლომდე.
1.3	თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების ინსტრუმენტების რაოდენობა	4	6	4	ქ. თბილისში სააგარიშო წლის მდგომარეობით ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შეფასების სისტემა მოიცავს შემდეგ ინსტრუმენტებს: - ავტომატური მონიტორინგი; - ინდიკატორული მონიტორინგი; - გრაფიმეტრიული მონიტორინგი; - ჰაერში გაფრქვევების ინვენტარიზაცია;

1.4	თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება	თბილისის აგლომერაციაში ჩატარებული გარემოსდაცვითი ღონისძიებების მონაწილეთა რაოდენობა	300	1000	0	საანგარიშო პერიოდში არ გამართულა გარემოსდაცვითი ღონისძიება, რომელიც ორიენტირებული იქნება უშუალოდ თბილისის აგლომერაციაში მცხოვრები მოსახლეობის გარემოსდაცვითი ზნობიერების ამაღლებაზე.

#	აქტივობა	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	პასუხისმგებელი უწყება	შესრულების ვადა	სტატუსი	პროგრესი	მოკლე აღწერა	ვერი	ბიუჯეტი 2024-2026 (ლ)	ბიუჯეტის შესრულება 2024	გამოწვევები, რისკები, რეკომენდაციები (მოკლე აღწერა)
1.1.1	თბილისის აგლომერაციაში არსებული საწარმოების ინსპექტირების რაოდენობის გაზრდა	თბილისის აგლომერაციაში წელიწადში ჩატარებული სულ მცირე 200 ინსპექტირება	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	36%	2024 წელს თბილისის აგლომერაციაში განხორციელდა 162 ობიექტის 214 ინსპექტირება, მათ შორის, ავტოტექნომსახურების ობიექტების 69 ინსპექტირება. მათ შორის, გეგმიური/არაგეგმიური 16 შემოწმება.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1.1.2	ქ. თბილისის ქუჩების სველი წესით დასუფთავება თანამედროვე მეთოდებით	რეგულარულად მორწყული-მორეცხილი სულ მცირე 100 ქუჩა 780 ათასი მ ² ფართობით რეგულარულად მექანიკური ცოცხით (სვიპერით) დასუფთავებული სულ მცირე 35 ქუჩა 500 ათასი მ ² ფართობით შემენილი სულ მცირე 15 გზის გამწმენდი (ე.წ. სვიპერი)	შპს თბილსერვის ჯგუფი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	33%	საანგარიშო წელს შემენილ იქნა 8 ერთეული მექანიკური ცოცხი ე.წ. სვიპერი. გეგმით გათვალისწინებული დანარჩენი სვიპერების შემენა დაგეგმილია 2025 წლის ბოლომდე. საანგარიშო პერიოდში რეგულარულად სვიპერით სუფთავდებოდა ქ. თბილისის 35 ქუჩა, რაც დაახლოებით შეადგენს 500 000 მ ² -ს. საანგარიშო პერიოდში რეგულარულად ირწყვებოდა და ირეცხებოდა ქ. თბილისის 100 ქუჩა, რაც დაახლოებით შეადგენს 780 000 მ ² -ს.		9,031,281	3,926,399	
1.1.3	მშენებლობითა და დემონტაჟით გამოწვეული მტერის ემისიების შემცირების არსებული რეგულაციების გაუმჯობესება	დამტკიცებული ცვლილებები საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილება „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	5%	მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით დაწყებულია პროექტი, რომლის ფარგლებშიც მოხდება ქ. თბილისში სამშენებლო საქმიანობის რეგულირებისა და პრაქტიკის შეფასება. შეფასება მოიცავს რეკომენდაციებს არსებული რეგულაციებისა და პრაქტიკის გაუმჯობესების კუთხით, რომელთა საფუძველზე შემუშავდება შესაბამისი სამართლებრივი ცვლილებების პროექტი.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	

1. 1. 4	მშენებლობისა და დემონტაჟის დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების აღსრულების გაუმჯობესება ქ. თბილისში	ინსპექტირების წლიური გეგმა	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	7%	2024 წლის განმავლობაში მუნიციპალური ინსპექციის მიერ განხორციელდა შემდეგი სახის საქმიანობა: 1) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁵ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს ამტვერებადი მასალის სველი მეთოდის გარეშე დამუშავებას, გამოიწერა 13 ჯარიმა; 2) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁶ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს მშენებარე კონსტრუქციის ღია სივრცეში ამტვერებადი მასალის განთავსებას, გამოიწერა 5 ჯარიმა; 3) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁹ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს სამშენებლო მოედანზე ამტვერებადი მასალის შეუფუთავად განთავსებას, გამოიწერა 16 ჯარიმა		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	ობიექტის შემოწმება ხდება ცხელ ხაზზე შემოსული შეტყობინების, ფოტო ხაფანგიდან მიღებული ინფორმაციის ან/და ტერიტორიის ვიზუალური დათვალიერებით გამოვლენილი დარღვევების შემდეგ. ინსპექტირება არის ყოველდღიური (24 საათიან რეჟიმში) და კონკრეტული გეგმა ამ მიმართულებით არ არსებობს. ხორციელდება სხვადასხვა დარღვევებზე რეაგირება. შესაბამისად დამრღვევზე დამოკიდებული, რომელ მათგანს განახორციელებს და რა კუთხით მოგვიწევს შემოწმება.
1. 1. 5	ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების აღსრულების გაუმჯობესება ქ. თბილისში	ინსპექტირების წლიური გეგმა	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	33%	2024 წლის განმავლობაში მუნიციპალური ინსპექციის მიერ განხორციელდა შემდეგი სახის საქმიანობა: 1) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁷ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს ამტვერებადი მასალის გადაუხურავად ტრანსპორტირებას სატრანსპორტო საშუალებით, გამოიწერა 263 ჯარიმა. 2) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁸ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს ბეტონში მანქანიდან ბეტონის გზის სავალ ნაწილზე დაღვრას, გამოიწერა 44 ჯარიმა		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	დარღვევის გამოვლენა ხდება ვიზუალური დათვალიერებით და მოწმდება ის სუბიექტი, რომელიც არღვევს კანონს, რაც ვიზუალური დაკვირვებითაც ნათელია (გადაუფარებელი აქვს ე.წ. ტენტი", ღვრის ბეტონს და ა.შ.). ინსპექტირების პროცესი არის მიმდინარე და ხორციელდება ზოგადად ავტომობილთა გადაადგილებაზე დაკვირვება. აღსანიშნავია, რომ სამუშაო პროცესი ყოველდღიურია, ინსპექტირება 24 საათიან რეჟიმში მიმდინარეობს როგორც მორიგე ჯგუფებით, ასევე ფოტოხაფანგებით და თანამშრომლები საქმიანობენ სხვადასხვა მიმართულებით, როგორც ნარჩენების მართვის კოდექსით გათვალისწინებულ დარღვევებზე, ასევე ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებულ სხვადასხვა დარღვევებზე. შესაბამისად არ არსებობს კონკრეტული გეგმა, რომლითაც განისაზღვრება მხოლოდ აღნიშნული მიმართულებით შესამოწმებელი სუბიექტების

											რაოდენობა, რადგან თანამშრომელთა საქმიანობა მრავალმხრივია და ევალებათ სხვადასხვა საკითხთან დაკავშირებით კონტროლი.
1. 1. 6	მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად ღია გრუნტით დაფარული სივრცეების რეაბილიტაცია გამწვანებით ან სხვა გზით	დარგულია 45 000 ხე და 375 000 ბუჩქი და გამწვანებული 90 ჰა ფართობის ტერიტორია	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის გარემოს დაცვის საქალაქო სამსახური	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	17%	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების (დიდტანოვანი ხეების, დეკორატიული ბუჩქების, ბალახოვანი მცენარეების) დარგვის და ტყის გაშენება- აღდგენის ღონისძიებების ფარგლებში, დაირგო 74 393 ძირი მწვანე ნარგავი (54 026 ძირი დეკორატიული ბუჩქი, 20 367 ძირი დიდტანოვანი ხე) და გამწვანდა 15.14 ჰა ფართობის ტერიტორია.	39,000,000	10096885	ძირითად რისკებს/გამოწვევებს წარმოადგენს არ შემდგარი ტენდერი/კონტრაქტორების მიერ ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობების შეუსრულებლობა	
1. 2. 1	ასს-ების სავალდებულო პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების გვერდის ავლის მავნე პრაქტიკის შემცირების მიზნით საგზაო მონიტორინგის ინსტრუმენტების გაუმჯობესება	ქ. თბილისში დამატებით დამონტაჟებულია 10 სახელმწიფო სანომრე ნიშნის ამომცნობი ე.წ. „ჭკვიანი კამერა“	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მართვის ცენტრი 112	2026 წლის IV კვარტალი	განხორციელ და	100%	2024 წელს, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მასშტაბით, დამონტაჟდა სახელმწიფო სანომრე ნიშნის ამომცნობი 10 ე.წ. "ჭკვიანი კამერა"	50,000	50,000		
1. 2. 2	გზებზე ასს-ების გამონაბოლქვის კონტროლის ფარგლებში დახარვეზებული ავტომობილების სავალდებულო ტექნიკური ინსპექტირების ვალდებულების შემოღება	საქართველოს პარლამენტისთვის წარდგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში შესაბამისი ცვლილებების პროექტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2025 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	ადმინისტრაციული ხარჯი	0		
1. 2. 3	ქ. თბილისში გზებზე ასს-ების გამონაბოლქვის კონტროლის ინტენსივობის გაზრდა	ქ. თბილისში მოქმედებს ასს-ების გამონაბოლქვის გამზომი სავალდებულო მოწყობილობით აღჭურვილი დამატებით სულ მცირე 2 ეკიპაჟი	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2024 წლის IV კვარტალი	განხორციელ და	100%	2024 წელს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გზებზე ავტოსატრანსპორტო საშუალებებიდან გამონაბოლქვის კონტროლის არსებულ ეკიპაჟებს დამატა - გამზომი სავალდებულო მოწყობილობით აღჭურვილი 2 ეკიპაჟი.	375,000	375,000		

1. 2. 4	ქ. თბილისში ასს-ების გამონაბოლქვის გამზომი დისტანციური ხელსაწყოების დამონტაჟება გზისპირად	დამონტაჟებული სულ მცირე 3 ხელსაწყო	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	30,000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.
1. 2. 5	ჭკვიანი შუქნიშნების სისტემის დიზაინის გაფართოება ქ. თბილისში ჰაერის რეალური მდგომარეობის გათვალისწინების მიზნით	დაგეგმვის პროცესში არსებული ჭკვიანი შუქნიშნების სისტემაში ინტეგრირებულია მოდული ჰაერის რეალური მდგომარეობის გასათვალისწინებლად დამონტაჟებულია და სისტემაში ჩართულია აზოტის ოქსიდების კონცენტრაციის მონიტორინგის სულ მცირე 15 სადგური	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	5%	საანგარიშო პერიოდში გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) მხარდაჭერით დაიწყო ინტეგრირებული სატრანსპორტო სისტემის დეტალური დიზაინის შემუშავება, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მოდული. 2025 წელს დაგეგმილია სატრანსპორტო ნაკადების მართვის ცენტრის აპარატურული განახლება და სასერვერე ინფრასტრუქტურის მოწყობა. 2025 წლის IV კვარტლიდან დაგეგმილია ტენდერების რამდენიმე ლოტად გამოცხადება ქ. თბილისის გონიერი სატრანსპორტო სისტემების და მათი შემადგენელი კომპონენტების შესასყიდად და დასანერგად. ჰაერის ხარისხის მოდულის დეტალური დიზაინის შემუშავება დაგეგმილია 2026 წელს. მთლიანი პროექტის დასრულების სავარაუდო თარიღია 2028 წლის I კვარტალი.	804,120	მონაცემის დადგენა არის შეუძლებელი	
1. 2. 6	კატალიზური კონვერტორის ამოღების მავნე პრაქტიკის შემცირების გზების იდენტიფიცირება	მოზხადებული კატალიზური კონვერტორის ამოღების მავნე პრაქტიკის შემცირების გზების შესახებ	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2025 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	60,000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.
1. 2. 7	უფრო სუფთა და ახალი ავტომობილების იმპორტის წახალისების მიზნით 2017 წელს განხორციელებული საგადასახადო რეფორმის შედეგების ანალიზი	მოზხადებული და გამოქვეყნებული შესაბამისი ანგარიში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	5%	დაიწყო ევროკავშირის პროექტი „ჰაერის ხარისხის ინსტრუმენტებისა და ტრანსპორტის ემისიის სტანდარტების გაუმჯობესება საქართველოში მოქალაქეთა ჯანმრთელობის უკეთ დასაცავად“, რომლის ფარგლებში შეფასდება უფრო სუფთა და ახალი ავტომობილების იმპორტის წახალისების მიზნით 2017 წელს განხორციელებული საგადასახადო რეფორმის შედეგები.	104,536	0	
1. 2. 8	ქ. თბილისში ქუჩისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის დიზაინის თანამედროვე სტანდარტების შემუშავება	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილი დადგენილების პროექტი ქუჩისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის დიზაინის სტანდარტების დამტკიცების თაობაზე	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	40%	აზიის განვითარების ბანკთან თანამშრომლობით, თბილისის ტრანსპორტისა და ურბანული განვითარების სააგენტო ამზადებს ქუჩის დიზაინის გზამკვლევს (Street Design Guidelines), რომლის მიზანია ქუჩის დიზაინის მიმართულებით საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის დანერგვა თბილისში. დოკუმენტი მოიცავს ტიპურ სიტუაციებს, თბილისის რამდენიმე არეალის კონცეფციის დიზაინებსა და დიზაინის სტანდარტებს. ამ ეტაპზე, კონსულტანტი მუშაობს ვიზუალიზაციების, სტანდარტებისა და გზამკვლევის ტექსტური ნაწილის შემუშავებაზე.	ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	

1. 2. 9	ქ. თბილისის მეზობელ ქალაქებთან (მცხეთა, რუსთავი, გარდაბანი) დამაკავშირებელი რეგიონული სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკური შესაძლებლობების კვლევა	გამოქვეყნებული რეგიონული სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის ანგარიში	სსიპ სარკინიგზო ტრანსპორტის სააგენტო	2025 წლის II კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	400,000	0	აქტივობა განხორციელდება შესაბამისი დაფინანსების ან მხარდაჭერის მოპოვების შემთხვევაში
1. 10	ქ. თბილისის მიმდებარე დასახლებებსა და ქ. თბილისის შორის საზოგადოებრივი ტრანსპორტით გადაადგილების ხელშეწყობა	ქ. თბილისის მიმდებარე სულ მცირე 3 დასახლებასა და ქ. თბილისის შორის მოძრაობს საზოგადოებრივი ტრანსპორტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო მუნიციპალიტეტის მერია გარდაზნის მუნიციპალიტეტის მერია	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	2,000,000	0	აღნიშნული აქტივობის შესრულების მიზნით საჭიროა შეიქმნას რეგიონალური ფორმატის უწყება/ორგანო, რომელშიც ჩაერთვება ყველა დაინტერესებული სახელმძიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულება.
1. 2. 11	სამთავრობო დონეზე სამუშაო ჯგუფის შექმნა ტრანსპორტის საკითხებზე თბილისის ეკონომიკური აგლომერაციისთვის	ჩამოყალიბებულია სამუშაო ჯგუფი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	15%	ტრანსპორტის საკითხებზე სამთავრობო დონეზე სამუშაო ჯგუფის შექმნის მიზნით შერჩეულია შესაბამისი სახელმძიფო უწყებები.	ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1. 2. 12	ავტობუსების სავალი ზოლების ქსელის გაფართოება ქ. თბილისში	მოწყობილი ავტობუსების სავალი ზოლი სულ მცირე 3 ქუჩაზე	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	საანგარიშო პერიოდში ავტობუსის სავალი ზოლი დახაზულია ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის 5 ქუჩაზე, რაც მოიცავს 8.5 კილომეტრს სიგრძეში. მათ შორის: ა. წერეთლის გამზირზე, ა. აბუაშვილი ქუჩაზე, გ. რობაქიძის გამზირზე, შოთა შალიკაშვილის ხიდზე და თ. ერისთავის ქუჩაზე. ამასთან ერთად, შემუშავდა საგზაო მოძრაობის ორგანიზების სქემები, რომლებიც ითვალისწინებენ ავტობუსების სავალი ზოლების ქსელის სამომავლო გაფართოებას.	100,000	მონაცემის დადგენას არის შეუძლებელი	
1. 2. 13	ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემის გაფართოება ქ. თბილისში	ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემაში ჩართულია სულ მცირე 10 ქუჩა	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	საანგარიშო პერიოდში ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მასშტაბით 31 ქუჩაზე მოეწყო ზონალურ-საათობრივი პარკირება.			

1. 14	ველოსიპედით გადაადგილების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება ქ. თბილისში	მოწყობილი ახალი ველობილიკები 18 კმ სიგრძეზე	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	24%	2024 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მასშტაბით საველოსიპედო ბილიკი მოწყობილია 1 ქუჩაზე (ა. წერეთლის გამზირი), რაც მოიცავს 4.3 კილომეტრს სიგრძეში.				
1. 2. 15	ველოსიპედის (მ.შ. ელექტროველოსიპედის) იმპორტის დღგ-სგან გათავისუფლების ინიცირება	საქართველოს პარლამენტისთვის წარდგენილია ცვლილებების პროექტი საგადახადო კოდექსში	ფინანსთა სამინისტრო	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა				საგადასახადო კოდექსში ცვლილებების განხორციელების შესახებ პროექტის ინიცირებამდე აუცილებელია შესაბამისი ღონისძიების მიზანშეწონილობის თაობაზე რეგულირების გავლენის შეფასების და დეტალური ანალიზის მომზადება.
1. 2. 16	ფეხით გადაადგილების დამატებითი ინფრასტრუქტურის მოწყობა/რეაბილიტაცია ქ. თბილისში	განახლებული ტროტუარი 300,000 მ ² ფართობზე	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახური	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე- ნაწილობრივ შესრულდა	23%	საანგარიშო პერიოდში ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ცენტრალურ ქუჩებზე განხორციელდა მსხვილი საგზაო ინფრასტრუქტურული პროექტები რომელიც დიდწილად მოიცავდა ტროტუარების მოწყობისა და რეაბილიტაციას- მოდერნიზაციის სამუშაოებს. სამუშაოები იყო კომპლექსური და ღირებულება ერთეულ ფასზე განისაზღვრა თანმდევი სამუშაოების გათვალისწინებით. (წერეთლის გამზირი, წყნეთის გზატკეცილი, თამარაშვილი-ამირეჯიბის კვეთა, ბაგების დასახლება, გრიგოლავის დასახლება. ბაგების ახალი ხიდი და მიერთებები) გარდა ამისა განხორციელდა ქალაქის მასშტაბით არსებული დაზიანებული ტროტუარების ნაწილობრივი აღდგენა-რეაბილიტაციის სამუშაოები. საერთო ჯამში ერთი წლის განმავლობაში მოეწყო და რეაბილიტაცია ჩატარდა 70 000 მ ² ტროტუარს. აღნიშნული ფართობის უდიდესი ნაწილზე გაუმჯობესებულია ტექნიკური პარამეტრები და შესაბამემა თანამედროვე მოთხოვნებს, ადაპტირებულია უნივერსალური დიზაინის მიხედვით, მიწისქვეშა მოწყობილი საპარკო სადენები კაბელარხების საშუალობით, ტროტუარებზე განთავსებულია მიწისქვეშა საყოფაცხოვრებო ნარჩენების კონტეინერები, აღჭურვილია გადასასვლელები ელექტრონულად და მოწყობილია უსაფრთხოების კუნძულები.	7,000,000	4,500,000	მსხვილი საგზაო ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელებისას სამსახური საპროექტო დოკუმენტაციაში ითვალისწინებს ტროტუარების რეაბილიტაციისა და რიგ შემთხვევაში პარამეტრების გაუმჯობესებისათვის საჭირო სამუშაოებს. იმის გათვალისწინებით რომ ცენტრალური ქუჩების რეაბილიტაციის პროცესი მულტიუწყობრივია და ჩართულია სხვადასხვა საქალაქო სამსახურები და კომუნიკაციების მფლობელი ორგანიზაციები, ხშირ შემთხვევაში პროექტის განხორციელებას სჭირდება იმაზე მეტი დრო ვიდრე ეს საჭირო იქნებოდა მხოლოდ ქუჩის ტროტუარებისა და სავალი ნაწილის აღდგენისთვის.	

	სატრანსპორტო საშუალებების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმების განსაზღვრის შესახებ მთავრობის დადგენილების პროექტი	საქართველოს მთავრობის წარდგენილი სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმის განსაზღვრის შესახებ მთავრობის დადგენილების პროექტი	შინაგან საქმეთა სამინისტრო	2024 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	2024 წლის 13 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებული „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (153-IX-XIმმ) და „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონის ცვლილების შეტანის შესახებ“ საქართველოს კანონების (154-IX-XIმმ) საფუძველზე სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის მარეგულირებელი ნორმების ამოქმედების ვადამ გადაიწია და აღნიშნული 2025 წლის პირველი იანვრის ნაცვლად ამოქმედდება 2026 წლის პირველი იანვრიდან. შესაბამისად, გადაიწია სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმების განსაზღვრის შესახებ მთავრობის დადგენილებისა და სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის წესის განსაზღვრის შესახებ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ბრძანების მიღების თარიღებმა. დასახელებული კანონქვემდებარე სამართლებრივი აქტების შემუშავება და მიღება განხორციელდება 2026 წლის პირველი იანვრამდე (ნაცვლად 2025 წლის პირველი იანვრისა). ზემოაღნიშნული საკანონმდებლო ცვლილების საფუძველს წარმოადგენდა შემდეგი გარემოება: მნიშვნელოვანია, რომ სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმები და სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის წესი განისაზღვროს საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის ანალიზის საფუძველზე. ამასთან, სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის შემოწმებისას აუცილებელია შესაბამისი ხელსაწყოების შექმნა, რა მიზნითაც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო სწავლობს ბაზარზე არსებული სპეციალური ხელსაწყოების ტექნიკურ მახასიათებლებსა და მათ საბაზრო ღირებულებას. ამჟამად, ხელსაწყო ზუსტი სახე და მისი საბაზრო ღირებულება დადგენილი არ არის. მითითებული კვლევის დასრულების შემდეგ მოხდება შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მიღება და სათანადო ხელსაწყოების შექმნა, რათა უზრუნველყოფილ იქნას საკანონმდებლო ცვლილებებით განსაზღვრული სამართალდარღვევის მარეგულირებელი ნორმების ეფექტური აღსრულება. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, 1.2.17 აქტივობით გათვალისწინებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები ჯერ არ არის მომზადებული და აღნიშნული შემუშავდება საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის ანალიზისა და სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის მზომი შესაბამისი ხელსაწყოების შექმნის შემდეგ, 2026 წლის პირველი იანვრამდე.	ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	1.2.17 აქტივობით გათვალისწინებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები შემუშავდება საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის ანალიზისა და სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის მზომი შესაბამისი ხელსაწყოების შექმნის შემდეგ, რა მიზნითაც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო სწავლობს ბაზარზე არსებული სპეციალური ხელსაწყოების ტექნიკურ მახასიათებლებსა და მათ საბაზრო ღირებულებას. აღნიშნულისთვის აუცილებელია გარკვეული პერიოდი.

1. ქ. თბილისში მიწისზედა სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკურ მიზანშეწონილობის კვლევა	გამოქვეყნებული ქ. თბილისში მიწისზედა სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკურ მიზანშეწონილობის კვლევის ანგარიში	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	5%	ქ. თბილისში მიწისზედა სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკურ მიზანშეწონილობის კვლევის ჩასატარებლად დაწყებულია მოსამზადებელი სამუშაოები. კერძოდ საკითხთან დაკავშირებით მიმდინარეობს კომუნიკაცია ადგილობრივ და საერთაშორისო ექსპერტებთან/კონსულტანტებთან.		1,380,000	0	
1. ელექტრომობილების დამტენების რაოდენობის გაზრდა ქ. თბილისში	დამატებული ელექტრომობილების დამტენების სულ მცირე 100 პუნქტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ქონების მართვის სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	33%	1. ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ქონების მართვის სააგენტოს 2017 წლის 31 მაისის № 861.0117151111 ბრძანების (იჯარის ხელშეკრულება) საფუძველზე შპს "ბრენდის" (ს/კ: 404586186) მიერ 2024 წელს მოეწყო ელექტრომობილის სამუხტი სადგური - 3 (სამი) ერთეული. 2. სსიპ - ქონების მართვის სააგენტოსა და შპს „ალმას“ (ს/ნ: 204873388) (უფლებამონაცვლე: შპს „საკენი ბიოგრაფისგან“, ს/ნ: 404651015) შორის 2019 წლის 19 ნოემბერს გაფორმებული „ელექტრომობილის დასამუხტი ჭკვიანი აპარატების განთავსების, ოპერირებისა და ქალაქ თბილისის მუნიციპალიტეტისათვის უსასყიდლოდ საკუთრებაში გადაცემის თაობაზე“ ხელშეკრულების საფუძველზე, შპს „საკენი ბიოგრაფისგან“ (ს/ნ: 404651015) მიერ 2024 წელს, ხელშეკრულებით განსაზღვრულ მისამართებზე განთავსდა 30 (ოცდაათი) ერთეული ჭკვიანი, ნელი დამტენი. 3. 2025 წლის 19 თებერვალს სააგენტოს მიერ შპს "ბრზ სოლართან" და შპს "ქართლიენერჯისთან" გაფორმებული 3 ხელშეკრულების ფარგლებში კომპანიებმა არაუგვიანეს 21.10.2025 წლისა უნდა უზრუნველყონ 66 (სამოცდაექვსი) ერთეული (თითოეული ხელშეკრულების ფარგლებში) ელექტროდამტენის განთავსება და ფუნქციონირების დაწყება.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1. შეღავათიანი ტარიფის დაწესების ინიცირება ელექტრომობილების დამტენისათვის მიწის ფართობის გამოყოფაზე ქ. თბილისში	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილი შესაბამისი დადგენილების პროექტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია	2025 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა		ადმინისტრაციული ხარჯი		
1. მრავალბინიან მშენებლობაზე სტანდარტის დაწესების ინიცირება 2. ელექტრომობილების პარკინგის და დამტენებით უზრუნველყოფის მიზნით	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილი შესაბამისი დადგენილების პროექტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	15%	საანგარიშო პერიოდში ელექტრომობილების პარკინგის და დამტენებით უზრუნველყოფის მიზნით მრავალბინიან მშენებლობაზე სტანდარტის დაწესების მიზნით დაწყებულია მუშაობა შესაბამისი დადგენილების პროექტზე.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	

1. 22	ავტომობილის ემისიის ევრო 6 სტანდარტის შემოღება	დამტკიცებულია შესაბამისი ცვლილებები საქართველოს მთავრობის 2023 წლის 28 ივნისის N238 დადგენილებაში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/გარემო სა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	5%	დაიწყო ევროკავშირის პროექტი „ჰაერის ხარისხის ინსტრუმენტებისა და ტრანსპორტის ემისიის სტანდარტების გაუმჯობესება საქართველოში მოქალაქეთა ჯანმრთელობის უკეთ დასაცავად“, რომლის ფარგლებში შეფასდება საქართველოში ავტომობილის ემისიის სტანდარტების აღსრულების სისტემა და მომზადდება რეკომენდაციები აღნიშნული სისტემის გაუმჯობესების, მათ შორის ევრო 6 სტანდარტის შემოღების მიმართულებით.	1,380,000	0	
1. 23	ქ. თბილისის ტერიტორიაზე განსახორციელებელი არქიტექტურული პროექტების ტრანსპორტზე ზემოქმედების შეფასების მეთოდოლოგიის შემუშავება	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილია შესაბამისი დადგენილების პროექტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	განხორციელ და	100%	შემუშავებულია და პრაქტიკაში დანერგილია განსახორციელებელი არქიტექტურული პროექტების ტრანსპორტზე ზემოქმედების შეფასების მეთოდოლოგია. მეთოდოლოგიას იყენებენ განმცხადებლები (ნებართვის მაძიებლები) სატრანსპორტო კვლევის დოკუმენტის დამუშავებისას.	ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1. 24	რუსთავ-თბილისის შორის ავტობუსების გადაადგილების მარშრუტების დივერსიფიცირება და ერთიანი საბილეთო სისტემის შემოღების შესაძლებლობის კვლევა	რუსთავ-თბილისის ავტობუსისთვის დამატებული ქ. თბილისში მოძრაობის სულ მცირე 1 მარშრუტი ახალი საბილეთო დანიშნულების წერტილით გამოქვეყნებულია კვლევა თბილისსა და რუსთავს შორის მოძრაობის მგზავრებისთვის ერთიანი ბილეთის შემოღების პირობების შესახებ	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	80%	ქ. რუსთავსა და ქ. თბილისის მარშრუტს 2024 წლის მეორე ნახევარში დაემატა 20 ერთეული ავტობუსი (სულ 40 ერთეული) ახალ მიმართულებაზე. კერძოდ, ახალი ავტობუსები მოძრაობენ ძველი რუსთავიდან თბილისის სპორტის სასახლის მარშრუტზე. 2025 წლისთვის დაგეგმილია დამატებით 3 მარშრუტის გამოყოფა, რომელზედაც იმობრავებს 30 ახალი ავტობუსი. რუსთავ-თბილისის ავტობუსები სარგებლობენ ქ. თბილისში არსებული საავტობუს სავალი ზოლებით (ე.წ. ზასლაინებით). თბილისის მუნიციპალური ტრანსპორტის გაბილეთიანების სიტემასთან რუსთავის მუნიციპალური ავტობუსები ინტეგრირებული არ არის. ერთიანი საბილეთო სისტემის შემოღების შესაძლებლობის კვლევა არ დაწყებულია.	1380000	8016264	
1. 3. 1	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შესახებ მონაცემების და ინფორმაციის სისტემის ხარისხის გაუმჯობესება	შემუშავებული შესაბამისი სტანდარტული საოპერაციო პროცედურები შემუშავებული შესაბამისი ტრენინგის პროგრამები ჩატარებული სულ მცირე 5 ტრენინგი	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	5%	საანგარიშო პერიოდში დაიწყო ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის დაფინანსებული პროექტი „ჰაერის ხარისხი მოქალაქეთა ჯანმრთელობის უკეთ დასაცავად“, რომლის ერთ-ერთ ღონისძიებასაც წარმოადგენს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხობრივი მონაცემების ვალიდაციის სისტემის გაუმჯობესება. სწორედ აღნიშნული პროექტის ფარგლებშია დაგეგმილი ჰაერის ხარისხობრივი მონაცემების მართვის სტანდარტული საოპერაციო პროცედურების შემუშავება და შესაბამის საკითხზე სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების გადამზადება.	300000	0	

1. 3. 2	ქ. თბილისის აგლომერაციისთვის ემსიების ინვენტარიზაციის განახლება	განახლებული ინვენტარიზაცია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	10000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.
1. 3. 3	მშენებლობითა და დემონტაჟით გამოწვეული ჰაერის დაბინძურების შეფასება	ჩატარებული და გამოქვეყნებული კვლევა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე- ნაწილობრივ შესრულდა	5%	მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით დაწყებულია პროექტი, რომლის ფარგლებშიც მოხდება ქ. თბილისში სამშენებლო საქმიანობით გამოწვეული ჰაერის დაბინძურების შეფასება.	150000	0	გამოწვევას წარმოადგენს საბაზისო ინფორმაციის ნაკლებობა სამშენებლო სექტორიდან გაფრქვევების გაანგარიშებისთვის.
1. 3. 4	ქ. თბილისის მოსახლეობის ექსპოზიციის შეფასება მავნე ნივთიერებების (PM10, PM2.5, NO2) ჭარბი კონცენტრაციებისადმი	ჩატარებული და გამოქვეყნებული კვლევა	სსიპ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	30000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.
1. 3. 5	ჰაერის ხარისხის მოდელირების დაწერვა ურბანულ დონეზე ქ. თბილისის აგლომერაციაში	შემუშავებული და გააქტიურებული ჰაერის ხარისხის მოდელი	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე- ნაწილობრივ შესრულდა	5%	საანგარიშო პერიოდში დაიწყო ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის დაფინანსებული პროექტი „ჰაერის ხარისხი მოქალაქეთა ჯანმრთელობის უკეთ დასაცავად“, რომლის ერთ-ერთ ღონისძიებასაც წარმოადგენს სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს ჰაერის ხარისხის მოდელირებისა და პროგნოზირების შესაძლებლობების გაუმჯობესება. სწორედ აღნიშნული პროექტის ფარგლებშია დაგეგმილი ჰაერის ხარისხის მოდელის შემუშავება, რომელიც მოიცავს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიასაც.	150000	0	
1. 4. 1	ჰაერის დაცვის საკითხებზე საინფორმაციო და საზოგადოების ცნობიერების ასამაღლებელი ღონისძიებების განხორციელება საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის	ჩატარებული სულ მცირე 5 ღონისძიება	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	10000	0	

1. 4. 2	ევროპის მობილობის ყოველწლიურ კვირეულში მონაწილეობა	ანგარიში/პრესრელიზი ევროპის მობილობის ყოველწლიურ კვირეულში თბილისის მონაწილეობის შესახებ	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	33%	ევროპის მობილობის კვირეული არის კამპანია, რომელიც, სხვადასხვა აქტივობის საშუალებით, მდგრადი ურბანული მობილობის შესახებ ცნობიერების ამაღლებას ემსახურება. ღონისძიებების მიზანი საზოგადოებრივი ტრანსპორტით, ფეხითა და ველოსიპედით გადაადგილების წახალისებაა. 2024 წლის 16-22 სექტემბერს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტოს ორგანიზებით დედაქალაქმა მეოთხედ მიიღო კვირეულში მონაწილეობა. კვირეულის ფარგლებში დედაქალაქის რამდენიმე ქუჩაზე დროებით შეიზღუდა მრავიანი სატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობა და გზა დაეთმო ფეხით მოსიარულეებს და არამრავიანი სატრანსპორტო საშუალებებს. გაიმართა ძველი და ახალი ავტობუსების გამოფენა. მოეწყო იმიტირებული ველორბოლა და ღონისძიების მონაწილეებს სიმბოლურად ველოსიპედის მართვის მოწმობები გადაეცათ. ჩატარდა ღონისძიება – „საღამო მეტროში“. დაინტერესებული მოქალაქეები ასევე სტუმრობდნენ „თბილისის სატრანსპორტო კომპანიის“ მეორე ავტობაზას. კვირეულში მონაწილეობა იგეგმება 2025 და 2026 წლებშიც.	30000	700	
1. 4. 3	მდგრადი მობილობის შესახებ კამპანიის ჩატარება ქ. თბილისში	ჩატარებული კამპანია	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	ადმინისტრაციული ხარჯი		
1. 4. 4	თბილისის აგლომერაციაში შიდასაქალაქო ავტობუსის მძღოლების ცნობიერების ამაღლება ეკო მართვის წესების შესახებ	ქ. თბილისის აგლომერაციაში შიდასაქალაქო ავტობუსის ყველა მძღოლს გავლილი აქვს ეკო-მართვის ტრენინგი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2024 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	მიმდინარეობს მუშაობა ქ. თბილისის შიდასაქალაქო ავტობუსის მძღოლებისთვის ეკო-მართვის ტრენინგის პროგრამაზე.	1658205	0	აქტივობის განხორციელება მოითხოვს დიდ ადამიანური და ფინანსური რესურსების მობილიზებას. ამიტომაც მისი განხორციელება 2026 წლამდე გაგრძელდება.
1. 4. 5	თბილისის აგლომერაციაში ინდიკატორული მონიტორინგის გაფართოებული კამპანიის ჩატარება	ჩატარებული ერთჯერადი გაფართოებული მონიტორინგის კამპანია	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელების მიზნით მომზადდა და შედეთის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს წარედგინა დონორული მხარდაჭერის პროექტის განაცხადი. განაცხადის მსვლელობა შედეთის სამეფოს გადაწყვეტილებით ამ ეტაპზე შეჩერებულია.	20000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.

1. 4. 6	საშენებლო სექტორის ოპერატორების განათლება და ინფორმირება ოპერირების და ტრანსპორტირების პროცესში მტვრის ემისიების პრევენციის არსებული რეგულაციების და მეთოდების შესახებ	ჩატარებული სულ მცირე 1 ტრენინგი საშენებლო სექტორის ოპერატორებისთვის მომზადებული და გავრცელებული სულ მცირე 200 ერთეული საინფორმაციო მასალა ქალაქში არსებულ საშენებლო მოედნებზე	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა		20000	0 აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.